

NOKUTs tilsynsrapporter

Stjørdal fagskole

Bygg, deltid

Desember 2017

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved fagskolene. Dette gjør vi blant annet ved å føre tilsyn med alle eksisterende fagskoleutdanninger. I tillegg til å kontrollere at utdanningskvaliteten oppfyller minstekravene våre, ønsker vi at tilsynet motiverer fagskolene til videre utvikling.

Når vi fører tilsyn med eksisterende fagskoletilbud, bruker vi de samme kriteriene som ved godkjenning av nye fagskoletilbud.

Tilbyder/Utdanningssted:	Stjørdal fagskole
Utdanningstilbudets navn:	Bygg
Nivå/fagskolepoeng:	NKR-nivå 5.2, 120 fagskolepoeng
Undervisningsform:	Deltid, i utgangspunktet nettbasert med samlinger
Sakkyndige:	Fred Johansen Grim Okstad Sæmund Vattøy
Dato for vedtak:	12.12.2017
NOKUTs saksnummer	17/02957

Forord

Denne tilsynsrapporten er resultat av NOKUTs revidering av fagskoleutdanningen bygg, nettbasert med samlinger ved Stjørdal fagskole. Revideringen er utført som en del av NOKUTs tilsyn med eksisterende virksomhet. NOKUT fattet 7. april 2017 vedtak om revidering. Revidering av tidligere godkjente utdanningstilbud er den strengeste formen for tilsyn.

Revidering skal alltid innebære vurdering av dokumenterte resultater hvor det skal fremgå hvordan utdanningstilbudet oppfyller gjeldene bestemmelser. Tilsynsrapporten består av vurdering av de grunnleggende forutsetningene for å drive fagskole og de sakkyndiges faglige vurdering. Tilbyder har levert et tilsvarende på utkastet til rapport. I tilsvaret har tilbydere mulighet til å dokumentere at nødvendige endringer er utført samt kommentere feil, mangler eller misforståelser i vurderingene. Det har blitt foretatt en tilleggsvurdering av tilsvaret fra fagskolen, og den endelige konklusjonen etter tilleggsvurderingen er grunnlaget for vedtaket fattet av NOKUTs styre.

Innhold

Sammendrag	1
1 Innledning	2
1.1 NOKUTs vedtak	2
1.2 Prosessen	2
1.3 Om fagskolen og utdanningen som revideres.....	3
2 Innledende vurdering	7
2.1 Oppsummering	7
2.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	7
2.3 System for kvalitetssikring (§ 5-1)	12
3 Sakkyndig vurdering av fagskoleutdanningen bygg	14
3.1 Oppsummering	14
3.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	14
3.3 Læringsutbytte (§ 3-2)	18
3.4 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3).....	20
3.5 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)	22
3.6 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5).....	24
3.7 Eksamen og sensur (§ 3-6)	28
3.8 Infrastruktur (§ 3-7)	29
3.9 Konklusjon etter sakkyndig vurdering	30
4 NOKUTs prinsipielle vurderinger	31
4.1 Retten til å tilby fagskoleutdanningen bygg på deltid	31
4.2 Studenter i relevant jobb.....	31
4.3 Implikasjoner for andre utdanninger	32
5 Tilbyders tilbakemeldinger	33
6 NOKUTs tilleggsvurdering	38
6.1 Fornyhet vurdering av må-punktene.....	38
6.2 NOKUTs endelige konklusjon	39
7 Sakkyndig tilleggsvurdering	40
7.1 Fornyhet vurdering av må-punktene.....	40
7.2 Sakkyndiges endelige konklusjon	43
8 Vedtak	44
9 Dokumentasjon	45
Vedlegg.....	46

Sammendrag

NOKUT fattet 7. april 2017 vedtak om å revidere fagskoleutdanningen *bygg*, nettbasert med samlinger på deltid, ved Stjørdal fagskole. Fagskolen leverte sin egenrapportering 1. juni. NOKUT og sakkyndig komité var på institusjonsbesøk 21. og 22. september. Fagskolen fikk tilsendt et utkast til revideringsrapport 10. oktober. Fagskolen ga tilsvaret på utkastet 22. november.

Både NOKUT og de sakkyndige har under hele prosessen sett en skole som har jobbet aktivt og målrettet med de mangler som har vært med utdanningen og forholdene rundt denne.

I oktober var en av de mest sentrale tilbakemeldingene fra de sakkyndige at utdanningen hadde god nok kvalitet, men den var dårlig dokumentert og at den ikke kunne sies å være nettbasert. De sakkyndige påpekte også at lærerne ikke hadde tilstrekkelig nettpedagogisk kompetanse. Under institusjonsbesøket var lærerne allerede på god vei til å tilegne nettpedagogisk kompetanse. Faglig og pedagogisk ansvarlig, og de fast ansatte lærerne, hadde da enten påbegynt, eller var på vei til å påbegynne, studiepoenggivende nettpedagogisk utdanning.

Under prosessen har utdanningen også endret karakter. Konklusjonen ultimo november var at utdanningen var nettbasert.

Det har skjedd store endringer i utdanningen underveis. Skolen har fulgt opp alle tilbakemeldinger fra NOKUT og de sakkyndige. Fagskolen har gått fra å være svak på å dokumentere sin egen utdanning, til å dokumentere den på en god måte. Både NOKUT og de sakkyndige har under prosessen endret sine konklusjoner. De grunnleggende forutsetningene er på plass for at tilbyder skal kunne drive fagskoleutdanning. De sakkyndige anbefaler at Stjørdal fagskole beholder sin godkjenning for fagskoleutdanningen *bygg*, deltid, nettbasert med samlinger.

1 Innledning

1.1 NOKUTs vedtak

NOKUTs direktør fattet 7. april 2017 vedtak om å revidere fagskoleutdanningen *bygg*, nettbasert med samlinger, 120 fagskolepoeng ved Stjørdal fagskole.

Vedtaket om revidering er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56, § 2 (fagskoleloven)
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96, § 5-4 (1) (heretter kalt studiekvalitetsforskriften)

1.2 Prosessen

1.2.1 Om revidering

Revidering er en faglig vurdering utført av en sakkyndig komité. Målet med revideringen er å komme frem til en tydelig konklusjon på om utdanningskvaliteten er tilfredsstillende. Ved revidering vurderes utdanninger etter de samme kravene som ved godkjenning av utdanninger. I tillegg vurderes gjennomføringsevne og dokumenterte resultater ved utdanningene. Innrapporteringen foregår ved at tilbyder av fagskoleutdanningen fyller ut skjema for egenrapportering og legger ved oppdatert dokumentasjon, på samme måte som om tilbyder skulle søke godkjenning for disse utdanningene på nytt.

Studiekvalitetsforskriften gir NOKUT fullmakt til å revidere allerede godkjente tilbud. Revidering kan gjelde et utdanningstilbud som helhet eller kun enkelte deler av et utdanningstilbud. Den faglige vurderingen gjøres av en sakkyndig komité. Ved revidering skal det være en studentrepresentant i den sakkyndige komiteen. Komiteen gjør sin vurdering basert på tilbyders egenrapport og et institusjonsbesøk. De faglige kravene som skal vurderes fremkommer i fagskoletilsynsforskriften, kapittel 3. NOKUT vurderer administrativt om tilbyder oppfylder de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning, som angitt i fagskoletilsynsforskriften § 3-1. En revidering kan også være begrenset til kun å gjelde de grunnleggende forutsetningene.

Alle kravene må være oppfylt på en tilfredsstillende måte for at fagskoleutdanningen skal opprettholde sin godkjenning. De sakkyndige vurderingene inngår, sammen med den administrative vurderingen av de grunnleggende forutsetningene, i en tilsynsrapport (denne rapporten) som behandles av NOKUTs styre.

1.2.2 Sakkyndig komité og institusjonsbesøket

Den sakkyndige komiteen som er oppnevnt til å foreta den faglige vurderingen av fagskoleutdanningen *bygg*, nettbasert med samlinger, ved Stjørdal fagskole er:

- førstelektor Fred Johansen, NTNU (leder)
- lærer Grim Okstad, Fagskolen Innlandet
- student Sæmund Vattøy, Fagskolen i Ålesund

Det ble gjennomført et institusjonsbesøk torsdag 21. og fredag 22. september 2017. Komiteen hadde samtaler med ledelsen ved fagskolen, nåværende og tidligere studenter, studenttillitsvalgte,

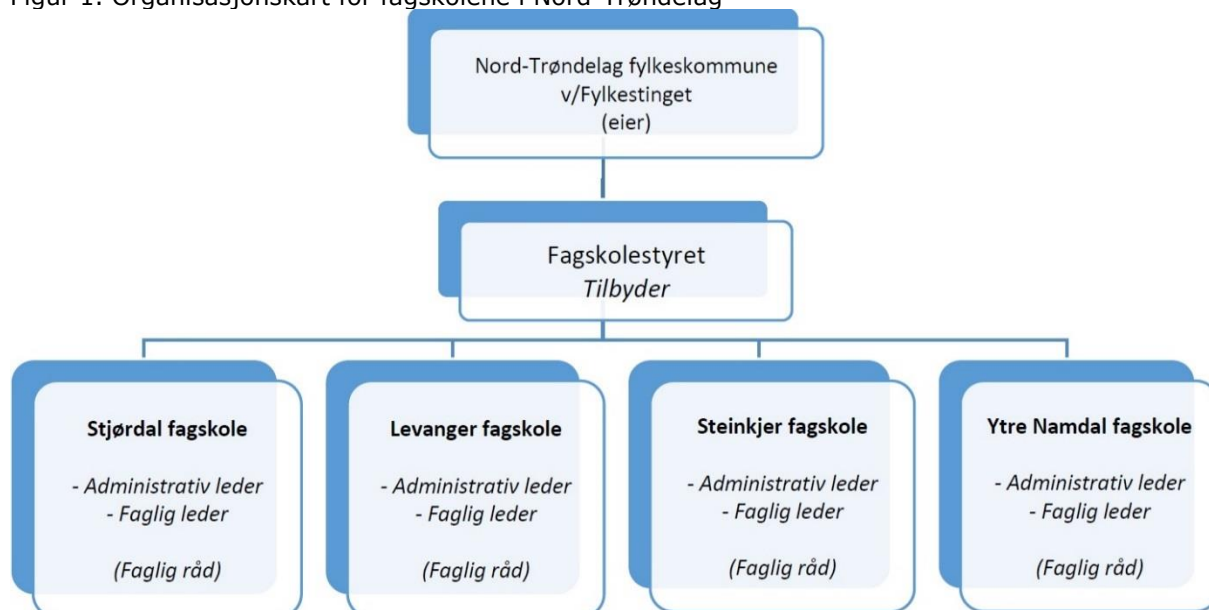
administrasjonen, lærere, eksterne samarbeidspartnere, samt styreleder og styremedlemmer. Komiteen hadde også en omvisning i undervisningslokalene. Erfaringene fra dette institusjonsbesøket utgjør, sammen med egenrapporten og tilhørende dokumentasjon, grunnlaget for NOKUTs vurderinger i kapittel 2 og de sakkyndiges vurderinger i kapittel 3 i denne rapporten.

1.3 Om fagskolen og utdanningen som revideres

1.3.1 Organisering

Fagskolene i Nord-Trøndelag er organisert som fire separate fagskoler med ett felles styre.

Figur 1. Organisasjonskart for fagskolene i Nord-Trøndelag

Kilde: Stjørdal fagskole

1.3.2 Overordnet om utdanningene ved Stjørdal fagskole

Godkjente utdanninger ved Stjørdal fagskole

Stjørdal fagskole fikk 10. august 2006 godkjent fagskoleutdanningen *bygg og anlegg, bygg* (NOKUTs sak 05/295-7). Studiet som ble godkjent var stedbaset, toårig på heltid. 14. februar 2007 ble utdanningen også godkjent som nettstøttet utdanning på deltid over 3,5 år (NOKUTs sak 06/389-2). Utdanningens navn ble endret til *bygg* 13. mars 2017 jf. NOKUTs sak 17/00863-13.

NOKUT har senere sluttet å benytte begrepet «nettstøttet» og bruker nå «nettbasert» eller «nettbasert med samlinger». Dette fordi all moderne utdanning har nettstøtte i en eller annen form. Utdanningen som ble godkjent 14. februar 2017 er typisk «nettbasert med samlinger».

23. april 2008 fastsatte KD en forskrift som har betydning for om en godkjenning gjelder heltids- eller deltidsutdanninger. Forskriften har senere blitt innarbeidet i studiekvalitetsforskriften, hvor § 5-1 (6) lyder:

«Tildelt godkjenning gjelder slik det fremgår av NOKUTs godkjenningsbrev. Et tilbud som er godkjent som heltids- eller deltidsstudium, kan tilbys på deltid eller heltid samme sted, og etter samme undervisningsmodell, forutsatt at tilbudet ellers er i samsvar med godkjenningen.»

Forskriften medførte at Stjørdal fagskole fra 23. april 2008 også kunne tilby den stedbaserte fagskoleutdanningen *bygg og anlegg, bygg* som deltidsutdanning, så fremt den ble gitt i samsvar med godkjenningen gitt 10. august 2006, og som nettbasert med samlinger som heltidsutdanning, så fremt den ble gitt i samsvar med godkjenningen gitt 14. februar 2017.

Tabell 1 viser hvilke fagskoleutdanninger som er godkjent ved Stjørdal fagskole per 13. mars 2017.

Tabell 1. Godkjente fagskoleutdanninger ved Stjørdal fagskole.

Utdanning	Dato for vedtak	Undervisningsform
Anlegg	20.09.2006	Samlingsbasert
Anlegg	14.02.2007	Nettbasert med samlinger
Bergteknikk	11.10.2006	Samlingsbasert
Bergteknikk	10.11.2005	Nettbasert med samlinger
Boreriggoperatør	12.09.2013	Nettbasert med samlinger
Bygg	10.08.2006	Samlingsbasert
Bygg	14.02.2007	Nettbasert med samlinger
Maskinteknikk	24.07.2006	Samlingsbasert
Maskinteknikk	14.02.2007	Nettbasert med samlinger
Maskinteknisk drift	24.07.2006	Samlingsbasert
Maskinteknisk drift	14.02.2007	Nettbasert med samlinger
Mekatronikk	22.02.2010	Samlingsbasert
Mekatronikk	22.02.2010	Nettbasert med samlinger

Informasjonen fagskolen gir på Internett

På hjemmesiden til Stjørdal fagskole omtales ikke nettbaserte fagskoleutdanninger med samlinger. Fagskolen opererer med heltidsutdanninger og deltidsutdanninger. Det er ellers lite informasjon om utdanningen på hjemmesiden. Studieplanene er for eksempel ikke tilgjengelige.

Innrapporterte utdanninger

Alle fagskoler skal rapportere inn studentdata til DBH - Fagskolestatistikk (DBH-F). Tabell 2 viser hvor mange studenter Stjørdal fagskole har rapportert inn til DBH-F på fra 2013 til 2016, fordelt på utdanningstilbud og undervisningsform, og på om studentene har tatt utdanningene på heltid eller deltid.

Tabell 2. Registrerte studenter om høsten ved Stjørdal fagskole

Utdanningstilbudets navn og undervisningsform	2013		2014		2015		2016	
	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid
Anlegg, stedbaseret	18	0	13	0	12	0	17	0
Anlegg, nettbaseret m/ samlinger	0	20	0	27	0	37	0	38
Bergteknikk, stedbaseret	4	0	3	0	3	0	7	0
Bergteknikk, nettbaseret m/ saml.	0	58	0	64	0	65	0	36
Bygg, stedbaseret	20	0	24	0	28	0	27	0
Bygg, nettbaseret m/ samlinger	0	43	0	42	0	38	0	65
Maskinteknikk, stedbaseret	13	0	16	0	12	0	13	0
Maskinteknikk, nettbaseret m/ saml.	0	16	0	19	0	22	0	19
Maskinteknisk drift, stedbaseret	2	0	2	0	2	0	3	0
Maskinteknisk drift, nettb. m/ saml.	0	0	0	3	0	4	0	4
Mekatronikk, stedbaseret	0	0	1	0	8	0	6	0
Sum	57	137	59	155	65	166	73	162
Sum totalt	194		214		231		235	

Kilde: DBH-F

Alle heltidsutdanningene ved Stjørdal fagskole er rapportert inn som stedbaserede utdanninger. Alle deltidsutdanningene er rapportert inn som nettbaserte med samlinger. Dette er i tråd med godkjenningsvedtakene som står listet opp i tabell 1.

Type utdanning

Under institusjonsbesøket ble deltidsutdanningene omtalt av både fagskolens ledelse og lærerne som *deltid med samlinger*, ikke som *deltid og nettbaseret med samlinger*. Det er også den sakkyndige komiteens vurdering at byggutdanningen på deltid ikke kan ansees som nettbaseret. Se nedenfor, i punkt 3.5.1.

I utgangspunktet kan forskjellen mellom nettbaseret og ikke-nettbaseret utdanning virke som et spørsmål av rapporteringsteknisk art, ikke som et kvalitetsspørsmål. Dette fordi fagskolen har rett til å gi stedbaseret utdanning på deltid, selv om dette ikke er var en del av NOKUTs godkjenningsvedtak, jf. studiekvalitetsforskriften § 5-1 (6). Bestemmelsen i studiekvalitetsforskriften forutsetter imidlertid at tilbudet som gis ellers er i samsvar med godkjenningen. Problemstillinger rundt dette er drøftet i kapittel 4.

Frafall og gjennomstrømming

Tabell 3 viser Stjørdal fagskoles egne tall, innrapportert til NOKUT, over opptak og gjennomføring av fagskoleutdanningen *bygg, deltid*.

Tabell 3: Opptak og gjennomføring for utdanningen bygg, deltid

Studentkull	Søkere til studiet	Studenter tatt opp	Uteksaminerte studenter* / normert tid	Uteksaminerte studenter** / ikke normert tid	Frafall***
2012	23	12	6	0	6
2013	24	16	14	0	2
2014	27	10	Eksamen høst 2017	-	Pr mai 17: 3
2015	39	10	-	-	2
2016	44	30	-	-	0

*Gjelder antall studenter tatt opp i det aktuelle studentkullet som har fullført hele utdanningen på normert tid.

**Gjelder antall studenter tatt opp i det aktuelle studentkullet som har fullført hele utdanningen ut over normert tid.

***Frafall inkluderer alle studenter som har sluttet uten å fullføre hele studiet med ståkarakter.

Utdanningen «bygg, deltid» går over 3,5 år. Det innebærer at studentene som startet i 2014, først skal være ferdig etter høstsemesteret 2017.

Tallene Stjørdal fagskole presenterer i tabell 3 er i overensstemmelse med det som kommer frem i årsrapportene for 2015 og 2016. Se nedenfor i punkt 2.3. Av de 12 studentene som startet opp i 2012 fullførte 50 % utdanningen. 50 % falt fra. Tilsvarende tall for studenter som startet i 2013 er 87,5 % og 12,5 %. I gjennomsnitt fullførte 71 % av studentene i de to kullene utdanningen. Det endelige gjennomføringsgraden for studentene som startet opp i 2014 ligger an til å bli 70 % (3 av 10 har falt fra per mai 2017).

Utvalget er lite og variasjonene er store, så man skal være forsiktig med å trekke noen konklusjoner. En gjennomføringsgrad på rundt 70 % er imidlertid ikke et lavt tall. Uavhengig av utdanningstype (stedbasert, nettbasert, heltid, deltid) hadde 61 % av de som startet teknisk fagskoleutdanning i Norge høsten 2011 fullført fem år etter¹.

¹ NOKUTs utkast til rapport fra tilsyn med nettbaserte tekniske fagskoleutdanninger, kapittel 1 (NOKUTs sak 16/00625-23), viser at 70 % av alle studenter som startet med samlingsbasert teknisk fagskoleutdanning høsten 2011 hadde bestått fem år etter. Tilsvarende andel for de som startet med nettbaserte utdanninger med samlinger var 44 %. Uavhengig av utdanningstype var andelen 61 %.

Byggutdanningen som vurderes i denne rapporten ikke er nettbasert med samlinger, selv om den er rapportert som det (jf. punkt 3.5.1). Tallene fra DBH-F viser imidlertid at det er en stor korrelasjon mellom nettbaserte utdanninger med samlinger og deltidsutdanninger på den ene siden og stedbaserte utdanninger og heltidsutdanninger på den andre siden. Alle studentene (814) som høsten 2016 ble rapportert inn til DBH-F på nettbaserte utdanninger med samlinger innen bygg og anlegg var deltidsstudenter. Samtidig var 64 % heltidsstudenter av studentene som ble rapportert inn på stedbaserte utdanninger innen bygg og anlegg (671 av 1053).

2 Innledende vurdering

Teksten i dette kapitlet er NOKUTs administrative vurdering av de grunnleggende forutsetningene som må være oppfylt for kunne tilby fagskoleutdanning. Noen av kravene vurderes både av NOKUTs administrasjon og den sakkyndige komiteen. Der det forekommer «vi» i dette kapitlet, er det et uttrykk for NOKUTs administrasjon. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

2.1 Oppsummering

En utfordring rundt de grunnleggende forutsetningene i driften av fagskoleutdanningene ved Stjørdal fagskole, er at avstanden til styret til fagskolen er for stor. På et overordnet nivå er mange av bestemmelsene i tråd med de krav som stilles i fagskoleloven og underliggende forskrifter, men disse er i for liten grad koblet til det som faktisk skjer på fagskolen. Et eksempel på dette er at styret skal ha det overordnede ansvaret for studieplanene, og at det i forskrifter henvises til studieplanene, uten at styret har sikret at studieplanene faktisk inneholder den detaljerte informasjonen forskriftene sier den skal ha.

Fagskolens styre er satt sammen på en måte som ikke er i tråd med intensjonen i fagskoleloven. En av hensiktene med bestemmelsene om styreordning i fagskoleloven, er å sikre en avstand mellom skoleeier og styre. Denne avstanden er der ikke. Styret og eier er langt på vei representert med de samme personene.

2.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

2.2.1 Krav i fagskoleloven med forskrifter

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.
 - b) System for kvalitetssikring
 - c) Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen.
 - d) Studentenes læringsmiljø og rettigheter.
 - e) Vitnemål.
 - f) Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling.
 - g) Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen.

Vurdering

Generell kommentar

Forhold rundt grunnleggende forutsetninger som ikke er omtalt i dette kapitlet, er omtalt i kapittel 3.2.

Organisasjon og ledelse

De fire fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag har hatt felles styre siden 2010. Tilbyder har sendt inn «Styrevedtekter for de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag». Det er oppgitt at vedtektene er vedtatt av fylkesrådet, men vedtektene er datert «xx.xx.2017». Det er derfor ikke klart at vedtektene er vedtatt, eller når de i tilfellet er vedtatt. Tilbyder må sørge for at det er tydelig når vedtektene er vedtatt. Styret skal ha seks medlemmer med fulle rettigheter, tre fylkesråder, administrasjonssjefen i fylkeskommunen og en representant fra henholdsvis NHO og LO.

Det er tydelig at to studentrepresentanter blir valgt av og blant studentene, og at to ansattrepresentanter blir valgt av og blant de ansatte. Disse har møte-, tale og forslagsrett i saker som vedgår fagskoleutdanninger. Studentrepresentanter har stemmerett i saker der styret er klageorgan. Funksjonstiden til student- og ansattrepresentanter fremgår tydelig.

Etter vedtektene skal styret ha det øverste ansvaret for de fylkeskommunale fagskoleutdanningene i Nord-Trøndelag; det vil si Stjørdal fagskole, Levanger fagskole, Steinkjer fagskole og Ytre Namdal fagskole. I følge styrevedtektene § 1-1 2) er fylkestinget den formelle eier av fagskolene. Nord-Trøndelag fylkeskommune har et parlamentarisk styresett, hvor fylkesrådet (bestående av fire personer) tilsvarer regjeringen. Det er fylkesrådet som har vedtatt styrevedtektene og som oppnevner styret. Vi anser derfor at fylkesrådet har rollen som eier av - og generalforsamling for - fagskolene i Nord-Trøndelag.

Styrevedtektene angir at styret er ansvarlig for at opplysningene som blir gitt til NOKUT og utdanningssøkende er korrekte og fullstendige. Styret skal ha det overordnede ansvaret for studieplanen, for at gjennomføringen av utdanningen er i henhold til planen, og for kvalitetssikring av utdanningen.

Det er ikke uttrykt i styrevedtektene at styret ansetter den administrative og faglige ledelsen, men det kommer frem at fagskolene skal ha en administrativ og faglig ledelse som drifter utdanningen innenfor de retningslinjer og pålegg styret gir.

Fagskoleloven ble endret i 2007. En av endringene ble gjort for å tydeliggjøre fagskolestyrenes ansvar og rolle. Hva det vil si å være øverste styringsorgan er drøftet i forarbeidene til endringene. I Ot.prp. nr. 39 (2006-2007), punkt 5.4, står det blant annet:

«Det er styret som skal ansette administrativ og faglig ledelse, og ellers ha ansvar for driften av fagskolen. Fylkestinget er formell eier, men den reelle styringsretten ligger i styret for fagskolen. Fylkeskommunens rolle og påvirkningsmulighet som skoleeier, blir tydelig i de tilfeller nytt styre opprettes. Det kan her trekkes en parallell til generalforsamlinger i aksjeselskap, som velger oppnevnt styre i selskapet. Det valgte styret får derved de oppgaver og det ansvar som følger av lov og forskrift.»

Fagskolestyrets leder er fylkesråd for utdanning og kultur. Styreleder er møteleder. I følge vedtektene er møteleders stemme avgjørende ved stemmelikhet. Eier og styret er langt på vei overlappende, fylkesrådet har de facto flertall i styret. Vår vurdering er ikke at styresammensetningen er i strid med fagskoleloven; men, som lovens forarbeider viser, forventes det en avstand mellom eier og fagskolestyret. Når fylkesrådet både fungerer som eier og skal ha den dominerende rollen i fagskolestyret, har eier og styret langt tettere bånd enn det som er intensjonene med styrebestemmelsene i fagskoleloven.

Forholdet mellom styret og fagskolen. Mens båndene mellom eier og styre er tettere enn det som er hensikten etter loven, er det flere indikasjoner på at avstanden mellom styret og fagskolen er større enn det som er hensikten etter loven.

Ole Vig vgs. er samlokalisert med Stjørdal fagskole. Den videregående skolen fikk ny rektor i 2014. Rektor overtok da også som administrerende leder av fagskolen. Vi har ikke funnet noen dokumentasjon på at fagskolens styre har tatt et aktivt og selvstendig valg om at rektor Ole Vig vgs. skal være administrativ leder for fagskolen, hvilket er styrets oppgave etter fagskoleloven § 3 femte ledd. Vi vil imidlertid understreke at vi heller ikke har bedt om en slik dokumentasjon. Som nevnt over står det heller ingen ting i styrevedtektene om at styret ansetter administrativ og faglig ledelse. Under institusjonsbesøket uttrykte fagskolestyret at de faktisk hadde ansatt administrativ leder for fagskolen. Før vi konkluderer trenger vi dokumentasjon i form av et styrevedtak.

Styret skal ha ansvar for studieplanen og at gjennomføringen av utdanningen er i henhold til planen, men NOKUT kan ikke se at styret er involvert i fastsetting av studieplanen.

Studentenes læringsmiljø og rettigheter

Tilbyder dokumenterer på en tilfredsstillende måte at styret har ansvar for de oppgaver som er beskrevet i fagskoleloven § 4a, og som påvirker studentenes rettigheter. Det er tydelig at styret også skal samarbeide med et eventuelt studentorgan om læringsmiljøet.

Vitnemål

Tilbyders mal for vitnemål inneholder ikke all nødvendig informasjon. Siden det er felles styre for de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag, er det dette styret som er tilbyder. Tilbyder må oppgis, i tillegg til navnet på fagskolen. Det fremgår at utdanningen er på nivå 5.2 i NKR, men ikke at kvalifikasjonen er Fagskole 2. Vitnemålet tilfredsstiller ikke kravene i fagskoleloven med forskrifter. Tilbyder må legge inn informasjonen som mangler.

Reglement og forskrifter

Endringene i fagskoleloven av 1. juli 2016 stiller krav til at tilbydere skal utforme en egen forskrift om opptak (fagskoleloven § 4). Det har tilbyder gjort. Det fremgår at forskriften er vedtatt av styret 23. mai 2017. Forskriften er kunngjort på Lovdata.

Forskriften fastsetter at det formelle opptakskravet er fagbrev, svennebrev eller vitnemål fra relevant yrkesutdanning. Forskriften viser til studieplanene for detaljert informasjon om hva som er relevant formell kompetanse i de ulike utdanningene. Dersom studiekompetanse kan være opptaksgrunnlag, er dette oppgitt i studieplan. Realkompetansekravet er minst fem års relevant praksis uten fagbrev, med realkompetanse tilsvarende fellesfagene i VG1 og VG2. Det er tydelig at realkompetanse vurderes mot det formelle opptakskravet. Opptaksordningen er tilstrekkelig beskrevet i forskriften. Søknadsfrist er oppgitt.

Styret er ansvarlig for opptak, men kan delegere opptaket til administrativ og faglig ledelse. Styret har gjennom forskrift delegert realkompetansevurdering til administrativ og faglig ledelse ved skolene. I kapittelet om klagebehandling kommer det frem at det er mulig å klage på opptak. Det er likevel ikke tydelig nok i paragrafen om opptak på formell kompetanse at søkere kan klage på vedtak om opptak, men det er oppgitt at søkere kan klage på realkompetansevurdering, innpassing og fritak. Det må være tydelig at det er klagerett på opptak.

Innpassing er korrekt beskrevet. Tilbyder bør klargjøre hva som menes med at «Ved innpassing etter overflytting fra annen fagskole må et eventuelt opptak vurderes særskilt.» (§ 2-10-2), da innpassing bør være en separat prosess fra selve opptaket. Fritak er også korrekt beskrevet. Vedtak for søknader om innpassing og fritak blir fattet av den administrative og faglige ledelsen ved fagskolen, og det er oppgitt at den lokale klagenemnda behandler klager på slike vedtak.

Endringene i fagskoleloven av 1. juli 2016 stiller krav til at tilbydere skal utforme en egen forskrift om avleggelse og gjennomføring av eksamen (fagskoleloven § 4). Det har tilbyder gjort.

Eksamensformene som kan brukes er listet opp. I tillegg viser forskriften til den enkelte studieplan. Rett til å gå opp til eksamen er knyttet til å ha gjennomført og fått godkjent alle arbeidskrav. Studenter kan fremstille seg til eksamen tre ganger i samme emne. I utdanninger med praksis er det mulig å få ett nytt forsøk til å bestå praksis dersom man ikke består første gang. Forskriften viser til studieplanene for mer detaljert informasjon. Det er tydelig hvordan studenter kan be om begrunnelse på vurdering og på fristene. Fristene er i tråd med regelverket. Klageretten på formelle feil og karakterfastsetting er korrekt beskrevet, og det fremgår at klagefristen er tre uker. Klagefrist utvides dersom student ber om begrunnelse. § 8-5-3 sier at fagskolen kan bestemme når klage må fremsettes i de tilfellene der løpende vurdering benyttes. Dette må være tydelig beskrevet i studieplaner der det er aktuelt, og det bør i denne paragrafen vises til studieplan.

Tilrettelegging ved eksamen er tilfredsstillende beskrevet, inkludert dokumentasjonskrav og eksempler på mulig tilrettelegging, og det fremgår at administrativ og faglig ledelse fatter vedtak. Det fremgår at klage på vedtak om søknad om tilrettelegging behandles av lokal klagenemnd. Det er oppgitt at søknad om tilrettelegging må sendes før frist for oppmelding til eksamen. Siden studenter automatisk blir oppmeldt til eksamen når de blir tatt opp, regner vi med at fristen for søknad om tilrettelegging er den samme som for oppmelding til ny eksamen. Tilbyder bør gjøre frist for søknad om tilrettelegging tydeligere. Det kommer frem hva som kan være gyldig grunn til fravær fra eksamen, og hvordan studenter skal forholde seg dersom de kan dokumentere sykdom eller velferdsgrunner.

Tilbyder må sørge for at korrekt klagefrist oppgis for alle typer klager, ikke bare de som handler om eksamen. Det vil være tilstrekkelig å oppgi dette i kapittel 8 «Klageområder, klageinstanser og klagebehandling». Ellers er klagerett tilstrekkelig beskrevet, det fremgår at Nasjonal klagenemnd skal behandle klager etter paragrafene §§ 9-12 i fagskoleloven, og at den lokale klagenemnda behandler andre enkeltvedtak fattet av fagskolen.

Forskriften fastsetter at styret kan fatte vedtak om disiplinære sanksjoner og andre saker etter fagskoleloven §§ 9-12. Det er tydelig at studenter har rett til å forklare seg før vedtak fattes. Det fremgår at det er mulig å klage på vedtak om bortvisning eller utestenging til nasjonalt klageorgan. Dette står under paragrafen § 6-3. Utestenging. Tilbyder bør legge inn dette også under § 6-2. Bortvisning.

Skikkethetsvurdering omtales i forskriften, med henvisning til studieplaner for de utdanningene der slik vurdering skal gjøres. Det er oppgitt at styret kan fatte vedtak om at en student ikke er skikket for yrket, og at slike vedtak kan påklages til den nasjonale klagenemnda.

Klagenemnd

Det er tydelig at styret oppretter klagenemnd, og at styret fatter vedtak i første instans i saker etter fagskoleloven §§ 9-12. Styrevedtektenes § 1-2-8 sier at «Studentrepresentantene i fagskolestyret har

stemmerett i de tilfeller styret er klageorgan. Studentrepresentantene har personlige vara også i klagesaker som styret måtte velge å behandle.» Det er uklart hvilke klagesaker dette kan være. Tilbyder bør presisere hva slags klagesaker styret kan velge å behandle.

I fagskoleloven §13 stilles det krav om at det skal opprettes en lokal klagenemnd. Klagenemnden skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Lederen og varamedlemmet for lederen skal fylle de lovbestemte kravene for lagdommere. Lederen og varamedlemmet for lederen skal ikke være ansatt ved fagskolen. To av medlemmene skal være studenter.

Tilbyder er blitt bedt om å dokumentere at klagenemnda er oppnevnt, og viser i egenrapporten til vedlegget «Instruks for lokal klagenemnd for fagskoleutdanning i Nord-Trøndelag», datert 23. mai 2017. Dette dokumentet viser krav til klagenemndas sammensetning, rutiner for oppnevning av klagenemnd og for nemndas arbeid, men dokumenterer ikke at klagenemnd er oppnevnt. Vi finner at klagenemndas sammensetning oppfylder kravene i fagskoleloven, men tilbyder må dokumentere at klagenemnda er oppnevnt og at medlemmene oppfylder kravene. Rutinen for klagebehandling er i samsvar med informasjonen som finnes i tilbyders forskrift og vedtekter. Det er tydelig hvilke saker som behandles av styret og av klagenemnden. Vi finner at fordelingen av saker er i tråd med fagskolelovens krav.

Generell betraktning

Det vises flere steder i forskriftene til studieplanen for nærmere detaljer, for eksempel om eksamensform. Videre står det i styrevedtektene at styret har det overordnede ansvaret for studieplanen. Nedenfor, i punkt 3.7.1, har den sakkyndige komiteen påpekt at eksamens- og vurderingsordningene ikke er dokumentert godt nok. Styret må sørge for at studieplanene faktisk inneholder den informasjon det henvises til i overordnede dokumenter.

Konklusjon grunnleggende forutsetninger

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må

- sørge for at det er tydelig når vedtektene er fastsatt
- sikre at styret ansetter administrativ og faglig ledelse for de ulike fagskolene
- dokumentere i form av styrevedtak at styret ansatte administrativ leder i 2014
- sikre at vitnemålet inneholder korrekt informasjon
- tydeliggjøre at det er klagerett på opptak
- sørge for at korrekt klagefrist oppgis for alle typer klager, ikke bare de som handler om eksamen
- dokumentere at klagenemnda er oppnevnt og at medlemmene oppfylder kravene
- sørge for at studieplanene faktisk inneholder den informasjon det henvises til i overordnede dokumenter

Tilbyder bør

- sikre styret en mer selvstendig rolle overfor eier
- presisere hva slags klagesaker styret kan velge å behandle
- klargjøre hva som menes med at «Ved innpassing etter overflytting fra annen fagskole må et eventuelt opptak vurderes særskilt i opptaksforskriften

- vise til studieplan i § 8-5-3 om frist for klage i emner der det er løpende vurdering
- gjøre frist for søknad om tilrettelegging ved eksamen tydeligere
- tydeliggjøre også under § 6-2. Bortvisning at det er mulig å klage på bortvisning

2.3 System for kvalitetssikring (§ 5-1)

- (1) Tilbyder skal ha en systembeskrivelse som består av de ulike elementene i kvalitetssikringssystemet og viser sammenhengen mellom disse. Beskrivelsen skal omfatte ansvarsforhold og rapporteringslinjer, og det skal fremgå hvordan informasjonen systemet fremskaffer blir brukt til å utvikle og forbedre utdanningene.
- (2) Tilbyder skal sette mål for kvaliteten i utdanningene. Kvantitativ informasjon skal indikere om målene er nådd.
- (3) Tilbyder skal innhente tilbakemeldinger om kvaliteten i utdanningene fra:
- a) Studenter.
 - b) Undervisningspersonalet.
 - c) Sensorer.
 - d) Aktører i yrkesfeltet.
- (4) For hver utdanning skal tilbyder årlig gjennomgå utdanningskvaliteten basert på den informasjonen som fremkommer gjennom kvalitetssikringssystemet. Tilbyder skal også vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter.
- (5) Ledelsen skal årlig utarbeide en rapport til styret med en overordnet vurdering av utdanningskvaliteten i utdanningene.

Vurdering

Systembeskrivelse

Systembeskrivelsen som gjelder for Stjørdal fagskole, Levanger fagskole og Steinkjer fagskole ble revidert i 2017, og skal bidra til at fagskolene i Nord-Trøndelag:

- følger opp og dekker myndighetskrav
- dokumenterer kvalitet
- kvalitetssikrer arbeidsprosesser
- har et verktøy til systematisk forbedringsarbeid, herunder kontinuerlig tilbakemelding som grunnlag for utvikling av pedagogisk bruk av IKT i utdanningen

Det ble opplyst at på grunnlag av tilbakemeldinger gjennom kvalitetssystemet om at fagskolen bør forbedre sin bruk av IKT, er det vedtatt at alle lærere som underviser ved fagskolene i Nord-Trøndelag skal gjennomføre kurs i bruk av IKT i utdanningen, og at dette er et viktig utviklingsområde for fagskolene.

Ifølge systembeskrivelsen skal målene og indikatorene samt måltall for hva som indikerer god kvalitet i utdanning, fastsettes på bakgrunn av drøftinger mellom studenter, lærere/klasse team og skolens faglige ledelse ved skoleårets start. For nettbaserte utdanninger gjøres dette på første samling. I systembeskrivelsen listes det opp antall søkere, gjennomføringsgrad og karakterstatistikk som indikatorer. Styret fremholdt under institusjonsbesøket at dette er indikatorer alle skal bruke, og gir styret grunnlag for å sammenlikne resultatene ved de tre fagskolene.

Studentene skal gi en evaluering ved slutten av første semester. Rapporterte avvik skal meldes til faglig leder. Ved avslutningen av studieåret gjennomføres en klassevis evaluering av det totale studietilbudet. Faglærerne skal gi sin skriftlige vurdering av styrket og svakheter, og faglig leder gjennomgår tilbakemeldingene i møtet med pedagogisk personale.

Sensorene skal gi en skriftlig vurdering av eksamensoppgaven, eksamensavviklingen og skolens infrastruktur. Dersom sensor mener det er uoverensstemmelse mellom studieplan og gitte eksamener igangsettes forbedringstiltak.

Det skal innhentes evaluering fra uteksaminerte fagskoleingeniører og arbeidsgivere med fagskoleingeniører. Dette gjøres i praksis ved at faglig leder innhenter muntlige tilbakemeldinger fra samarbeidspartnere.

For alle informasjonsinnhentinger foreligger det maler/skjema som skal brukes.

I følge systembeskrivelsen skal årsrapporten identifisere avvik og kategorisere den i grønn, gul og rød og der grønn er mindre avvik der korrigerende tiltak ikke nødvendig.

Systemet i funksjon

Årsrapportene fra 2015 og 2016 viser at det er innhentet tilbakemeldinger fra studenter, lærere, sensorer og eksterne, og at det rapporteres på indikatorene søkere, gjennomføringsgrad og karakterer. Gjennomføringsgraden i 2015 var 54 prosent og skolen nådde ikke sin målsetting om gjennomføringsgrad på 70 prosent. Det blir gjort rede for at det er satt inn tiltak som å bruke mer tid i oppstart av deltidsstudiet for å gi studentene gode anbefalinger for hvordan de kan planlegge og gjennomføre sitt deltidsstudium, og at det synes å ha hatt en positiv effekt ettersom årsrapporten fra 2016 viser at målet for gjennomføring er nådd. I 2016 nådde ikke skolen sin målsetting for gjennomføring for heltidsstudenter, men for deltidsstudiet var gjennomføringsgraden 76 prosent. Det ble under institusjonsbesøket fremholdt av flere at dette er en viktig indikator på at undervisningen på deltidsstudiet har tilfredsstillende kvalitet.

Vi fikk inntrykk av at fagskolen dokumentere kvaliteten ved å innhente de tilbakemeldinger som er pålagt og at kvalitetssikringssystemet brukes til systematisk forbedringsarbeid. Vi fikk også inntrykk av at styret behandlet årsrapportene, og at de gjennom disse var oppdatert på kvaliteten i studietilbudene slik den fremstår for de som gir tilbakemeldinger. Styret kunne imidlertid ikke identifisere hvem som hadde ansvar for å påse at utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrift, jmfør § 5-1 (4) i fagskoletilsynsforskriften. Dette ansvaret bør henge sammen med ansvar for å godkjenne studieplanen (jmfør det som står om studieplan/styrets ansvar).

Konklusjon

Tilbyder må tydeliggjøre hvem som har ansvaret for å kontrollere at utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrift.

3 Sakkyndig vurdering av fagskoleutdanningen bygg

Teksten i dette kapittelet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

3.1 Oppsummering

Fagskoleutdanningen *bygg*, som den sakkyndige komiteen har sett på, gis på deltid over 3,5 år ved Stjørdal fagskole. Det er noen uklarheter rundt utdanningens natur. Utdanningen har blitt rapportert inn til DBH-F som nettbasert med samlinger. Vi mener at utdanningen best kan karakteriseres som deltids samlingsbasert, men ikke nettbasert. Utdanningen blir heretter omtalt som *bygg deltid*.

Det er både styrker og svakheter ved utdanningen. Komiteen har møtt en ledelse ved skolen, og et samlet utdanningspersonale, som trekker i samme retning og gir en god utdanning. Svakheterne ved utdanningen går i liten grad ut på sviktende kvalitet i selve utdanningen. Svakheterne går mer på manglende dokumentasjon og på at utdanningen er organisert på en sårbar måte.

Manglende dokumentasjon har også gjort komiteens oppgave vanskelig. Et eksempel på dette er at undervisningsformer og læringsaktiviteter, samt arbeidskrav og vurderingsordninger knapt er beskrevet i studieplanen (se nedenfor, punkt 3.4.3). Vi har dermed ikke dokumentasjon som gjør at vi kan konkludere med at disse elementene ved utdanningen er tilfredsstillende. Vårt inntrykk gjennom intervjuer på institusjonsbesøket er imidlertid at de forholdene som ikke er beskrevet på en god nok måte, likevel i praksis er håndtert på en god måte. Det inntrykket har vi etter gjennomførte intervjuer med ledelsen, lærerne, nåværende studenter, tidligere studenter og representanter fra arbeidslivet.

Selv om utdanningen ikke kan defineres som nettbasert med samlinger, mener vi at utdanningen har et forbedringspotensial i form av at studentene bør få mer aktiv støtte mellom samlingene. Skolen arbeider med å sette seg i stand til nettopp å gi slik støtte, ved at lærerne nå tar videreutdanning i nettpedagogikk.

NOKUT bør være oppmerksomme på et spesielt forhold. Vi vurderer det dithen at *bygg deltid* er tilpasset studenter som er i relevant arbeid. Vår vurdering er derfor at dette er en forutsetning får å ta denne utdanningen. Det kan være at et slikt krav ikke er i tråd med fagskoleloven og underliggende forskrifter. Det er en juridisk vurdering NOKUT må gjøre (se nedenfor, punktene 3.2.1 og 3.5.1).

Slik utdanningen nå er beskrevet, kan ikke komiteen anbefale at den godkjennes. Vi mener likevel at det fullt ut er mulig å gjøre nødvendige endringer, slik at vi endrer vår konklusjon.

3.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

3.2.1 Opptak

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.

Vurdering

I studieplanen står det at følgende fagbrev «kvalifiserer for inntak til fagretning for Bygg og anlegg fordypning bygg.

- *Betongfaget*
- *Feierfaget - særløp*
- *Glassfaget - særløp*
- *Industrimalerfaget*
- *Isolatorfaget - særløp*
- *Limtreproduksjonsfaget*
- *Malerfaget*
- *Murerfaget*
- *Møbelsnekkerfaget*
- *Renholdsoperatørfaget*
- *Rørleggerfaget*
- *Stillasbyggerfaget*
- *Taktekkerfaget*
- *Trebåtbyggerfaget*
- *Trelastfaget*
- *Trevare- og bygginnredningsfaget*
- *Tømrerfaget»*

Rent faktisk fører flere av disse utdanningene til svennebrev (rørleggerfaget, malerfaget feierfaget med flere), ikke fagbrev. Men det er ikke sentralt.

Komiteen mener at dette opptaksgrunnlaget virker alt for bredt. Det er i alle fall ikke argumentert for hvorfor for eksempel feierfaget og renholdsoperatørfaget er kvalifiserende på samme måte som betongfaget. Vi kan derfor ikke se hvorfor alle disse VGO-fagene er relevante for byggutdanningen.

Bestemmelsene om realkompetanse er fastsatt i forskrift om fagskoleutdanning ved de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag § 2-3 (1) b), hvor det er tydelig at realkompetansen skal vurderes opp formalkravene for opptak.

Både styret sentralt og fagskolen lokalt var klare på at opptak ble avgjort på lokalt nivå. Denne oppgaven skal være delegert i tråd med styrevedtektene § 3-1 (2) som lyder:

«Styret kan delegere sin avgjørelsesmyndighet den administrative og faglige ledelsen ved fagskolen dersom ikke noe annet er fastsatt, jf. fagskoleloven § 3 tredje ledd.»

Det er imidlertid uklart om fagskolen har fått delegert oppgaven med å besørge opptaket.

Studenter i relevant jobb

Fagskoleutdanningen bygg deltid er i realiteten myntet på studenter som er i relevant jobb under utdanningen. Dette har komiteen drøftet nedenfor, i kapittel 3.5.1. At studentene er i relevant jobb er, etter komiteens syn, en suksessfaktor for dette studiet. Derfor må det være en del av opptakskravet. Det er imidlertid ikke sikkert at det er uproblematisk med et slikt tilleggskrav. NOKUT må vurdere om et slikt tilleggskrav er i tråd med fagskoleloven og underliggende forskrifter. Se nedenfor, punkt 4.2.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- revurdere, og begrunne, hvilke fag- og svennebrev som kvalifiserer til opptak
- sikre at fagskolen har fått delegert alle oppgaver rundt opptak
- stille som krav at studentene som tas opp til studiet er i relevant jobb (se punkt 4.2)

3.2.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Vurdering

I forbindelse med egenrapporteringen, la fagskolen frem kun én avtale om samarbeid med aktører i yrkesfeltet. Avtalen er med Norconsult AS og er datert 26. april 2017, etter at revideringen var startet.

I egenrapporten redegjøres det for et utstrakt samarbeid med andre tekniske fagskoler, samt med lokale næringslivskrefter i forbindelse med lokale byggeprosjekter.

Komiteen fant på institusjonsbesøket en rekke eksempler på samarbeid med yrkesfeltet som er relevant. Norconsult opplyste under besøket at samarbeidet med fagskolen hadde vart i flere år, selv om det først hadde blitt formalisert i april 2017. Samarbeidet har tatt form av utveksling av bidrag med lærerkrefter samt tilbakemeldinger på utdanningskvaliteten.

På institusjonsbesøket ble det også trukket frem flere andre typer samarbeid. Et eksempel er samarbeid med Skanska, som blant annet har utviklet kortere undervisningsopplegg for fagskolen.

En annen type samarbeid fagskolen har hatt, er i utviklingen av utdanningen som sådan. I egenrapporten, under overskriften «Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse» skriver fagskolen:

«Vi har utviklet modellen vi benytter i dag i samarbeid med Store Norske Spitsbergen Gruvekompani AS (SNSG). Skolen har gjennomført opplæring på deltid for tre studentkull med tilsatte i SNSG. Flere av våre lærere, inkludert faglig ansvarlig har deltatt i denne utviklingen.»

Faglige råd

I egenrapporten står det:

«Skolen har hatt et bredt sammensatt faglig råd med representanter fra ulike bedrifter fra 2010. Dette rådet skulle opprinnelig være premissleverandør for fagskolen inn til styret. Videre planlegges det at faglig råd ser på innholdet i utdanningen og gir råd om hvordan det faglige innholdet bør innrettes for å følge utviklingen i de aktuelle bransjene. Faglig råd skal også utføre tredjeparts vurdering av skolens vurderingsordninger. 1. gjennomføring vil være 2017/2018.»

I følge styrevedtektene § 3-2 skal det ved hver fagskole «*være et faglig råd bestående av 3 - 5 medlemmer med representasjon fra lokalt/regionalt nærings- og arbeidsliv.*» Det er fylkesrådet (Nord-Trøndelag fylkeskommunes daglige politiske ledelse) som ifølge styrevedtektene oppnevner de faglige rådene.

Ifølge styrevedtektene skal de faglige rådene «*bidra i utvikling og kvalitetssikring av fagskoleutdanningen gjennom å være premissleverandør til fagskolens ledelse og styret angående*

- a) etablering av nye tilbud som dekker udekte kompetansebehov i markedet*
- b) oppdatering av eksisterende utdanninger slik at de er i tråd med utviklingen*
- c) den generelle utdanningskvaliteten ved det enkelte studiested»*

Det er noe uklart for komiteen hvordan det faglige rådet har fungert. I egenrapporten pekes det mer på hvordan rådet for Stjørdal fagskole skal fungere, enn hvordan det har fungert. Komiteen fikk ikke inntrykk, hverken av ledelsen ved Stjørdal fagskole eller av styret, at rådet hittil har hatt den funksjon den har vært tiltenkt.

Overordnet drøfting

Selv om fagskolen ikke dokumenterer på en fyllestgjørende måte samarbeid med yrkesfeltet, ser komiteen tydelige spor av at det faktisk er et samarbeid, og at dette samarbeidet har god kvalitet. Det er sentralt for enhver fagskoleutdanning.

Fagskolen er imidlertid sårbar så lenge mye av samarbeidet ikke er formalisert. Samarbeidet blir da fort personavhengig. Fagskolen bør derfor inngå formelle samarbeidsavtaler med flere aktører i yrkesfeltet.

For at ordningen med faglige råd skal fungere, anbefaler komiteen at rådets rolle tydeliggjøres.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør

- inngå formelle samarbeidsavtaler med flere aktører i yrkesfeltet
- tydeliggjøre rollen til faglig råd

3.2.3 Standarder, konvensjoner og avtaler

(3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstillende kravene i disse.

Beskrivelse

Ikke aktuelt.

3.2.4 Praksisavtaler

(4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Beskrivelse

Ikke aktuelt.

3.2.5 Arbeidsmengde for studentene

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Vurdering

Det totale antall arbeidstimer for en student som tar en fagskoleutdanning på 120 fagskolepoeng skal normalt være mellom 3 000 og 3 600 timer. Fagskolen har oppgitt at normert arbeidsmengde for utdanningen er 3 400 timer. Dette er godt innenfor rammene.

I egenrapporten har fagskolen oppgitt at studentene får 64 timer med veiledning i løpet av studiet. Samtalene med studentene og lærerne på institusjonsbesøket tyder på at tallet reelt sett er langt høyere. Dette er drøftet nedenfor, i kapittel 3.5.1. Komiteen har imidlertid ikke indikasjoner på at utdanningen arbeidsmessig er utenfor rammene for fagskoleutdanning.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3 Læringsutbytte (§ 3-2)

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Vurdering

BYGG	NKR NIVÅ 5.2
Kunnskaper	
Kandidaten ... <ul style="list-style-type: none">• har kunnskap om byggeteknikker, materialer, begreper, teorier, beregningsmodeller og verktøy for å kunne prosjektere bygg i tiltaksklasse 1• har kunnskap om økonomistyring, personalledelse, markedsføringsledelse og bransjenormer for å kunne lede byggeprosjekter inntil tiltaksklasse 2• kan vurdere eget arbeid i forhold til gjeldende normer og krav innen byggebransjen; som krav til kvalitetssikring og dokumentasjon	<i>Kandidaten ...</i> <ul style="list-style-type: none">• har kunnskap om begreper, teorier modeller, prosesser og verktøy som anvendes innenfor et spesialisert fagområde• kan vurdere eget arbeid i forhold til gjeldende normer og krav• har bransjekunnskap og kjennskap til yrkesfeltet• kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap

<ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om byggebransjen og om hva som inngår i et byggeprosjekt • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap ved å følge med på nye krav til bygg, nye materialer og teknikker gjennom kurs og videreutdanning, faglig litteratur og lovverk • kjenner til byggebransjens historie med tidligere byggeskikker og teknikker, for å kunne ivareta bygningstradisjoner, egenart og plass i samfunnet • har innsikt i egne utviklingsmuligheter innen byggebransjen 	<ul style="list-style-type: none"> • kjenner til bransjens/yrkets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet • har innsikt i egne utviklingsmuligheter
Ferdigheter	
<p>Kandidaten ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan gjøre rede for valg om konstruksjoner og materialer til å beregne og velge løsninger som oppfyller byggetekniske krav • kan bidra til ledelse og drift av en byggeprosess på en mest mulig effektiv, økonomisk og sikker måte • har innsikt i Plan- og bygningsloven med relevante forskrifter til å utarbeide og behandle byggesøknader • kan reflektere over egen faglig utøvelse opp mot gjeldende lovverk og justere denne under veiledning • kan finne og henvise til informasjon og fagstoff, som regelverk, avtaleverk og forskrifter og vurdere relevansen for byggfaglige problemstillinger • kan kartlegge en situasjon, som å gjennomføre en tilstandsanalyse på et bygg, og identifisere faglige problemstillinger og iverksette eventuelle byggetekniske tiltak • kan vurdere bedriftens økonomiske situasjon, markeds- og ledelsesutfordringer, og treffe hensiktsmessige og begrunnede valg. 	<p>Kandidaten ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan gjøre rede for sine faglige valg • kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning • kan finne og henvise til informasjon og fagstoff og vurdere relevansen for en yrkesfaglig problemstilling • kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak
Generell kompetanse	
<p>Kandidaten ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan planlegge og gjennomføre en byggeprosess alene eller som deltaker i gruppe i tråd med etiske krav og retningslinjer, som klare ansettelses- og arbeidsforhold og med tanke på samspillet mellom teknologi, miljø og samfunn både nasjonalt og internasjonalt • kan som ansatt i et firma med nødvendige godkjenninger både søke om, prosjektere og lede utførelsen av større og mindre byggeprosjekter etter kunders behov, samt vurdere behov for vedlikehold på bygg og planlegge og lede gjennomføringen av vedlikeholdsarbeid i samarbeid med eiere og eventuelle bygningsmyndigheter • kan prosjektere og lede gjennomføring av ulike typer byggeprosjekter der det blir gjennomført livsløpsanalyser og vurdert energiforbruk, miljøbelastninger og økonomi, med ryddige ansettelses- og arbeidsforhold • kan bygge relasjoner med fagfeller innen byggebransjen og på tvers av fag, samt med byggherrer og myndigheter for å utvide egen kunnskap • kan utveksle synspunkter med andre med bakgrunn innenfor byggebransjen og delta i diskusjoner om optimale løsninger på utfordrende byggeprosjekter 	<p>Kandidaten ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan planlegge og gjennomføre yrkesrettede arbeidsoppgaver og prosjekter alene og som deltaker i gruppe og i tråd med etiske krav og retningslinjer • kan utføre arbeidet etter utvalgte målgruppers behov • kan bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fag, samt med eksterne målgrupper • kan utveksle synspunkter med andre med bakgrunn innenfor bransjen/ yrket og delta i diskusjoner om utvikling av god praksis • kan bidra til organisasjonsutvikling

• kan bidra til organisasjonsutvikling ved å følge med på ny teknologi innen byggfaget, som kan føre til nyskaping og innovasjon innenfor bransjen	

De overordnede læringsutbyttebeskrivelsene (LUBene) er inndelt i kunnskap, ferdighet og generell kompetanse. LUBene er basert på NUTFs *Nasjonal plan for bygg*. Komiteen kan se hvordan de enkelte LUBene relaterer seg til beskrivelsene i NKR nivå 5.2. Det er også tydelig for komiteen at dette dreier seg om en fagskoleutdanning i bygg. I det store og hele er de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene gode.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.4 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3)

3.4.1 Utdanningens navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.
--

Vurdering

Fagskoleutdanningens navn er veletablert og dekkende.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.4.2 Utdanningens innhold og emner

(2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet. (3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte.
--

Vurdering

Læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå (E-LUBene) er beskrevet på en måte som gjør at komiteen ser sammenhengen i utdanningen. De ulike valgene av emner, og E-LUBene i det store og hele, virker hensiktsmessige for at studentene skal kunne nå det totale læringsutbyttet.

Det er imidlertid en avstand mellom hva som dokumenteres i studieplanen og egenrapporten på den ene siden, og hvilket inntrykk komiteen fikk på institusjonsbesøket.

Inntrykket komiteen fikk etter samtaler med fagskolens ledelse, lærere og studenter var at utdanningens innhold, med de ulike emnene og hvordan disse introduseres for studentene, er godt egnet for at studentene skal kunne nå det overordnede læringsutbyttet. Lærerne jobbet godt sammen i

et team. Utfordringen til skolen er ikke først og fremst kvaliteten på utdanningen, men at utdanningen i for liten grad er skriftlig dokumentert. Denne dokumentasjonen er nødvendig. Uten dokumentasjonen blir opplegget rundt utdanningen sårbart. Det blir avhengig av enkeltpersoners kunnskap og innsats.

For eksempel er det litt uklart at de ulike emnene må tas i en bestemt rekkefølge. På side 3 i planen står en tabell over hvilket semester det gis undervisning i hvert emne og forventet arbeidsmengde. Under tabellen står det: «*Progresjon i emner fremgår av tabellene over.*» I samtalene med lærere og studenter ble det enda tydeligere at studentene var nødt til å følge rekkefølgen på emnene. Komiteen savner en tydeliggjøring i planen av den indre sammenhengen mellom emnene, hvor det klart kommer frem hvilke deler av utdanningen som bygger på / forutsetter andre emner.

Studentene uttrykte at de, i forkant av oppstarten av et nytt emne, fikk en gjennomgang av forventninger og hvilke krav som ble stilt, men det kommer heller ikke tydelig frem av planen.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må, gjennom studieplanen, dokumentere utdanningens progresjon, innhold og emner.

3.4.3 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Vurdering

Navn og opptak. Studieplanen inneholder mange av de elementene som hører med i et slikt dokument. Navnet på utdanningen kommer tydelig frem og er omtalt på en konsekvent måte. Selv om opptaksgrunnlaget etter komiteens syn er for bredt (se punkt 3.2.1), er det godt forståelig det som er beskrevet i studieplanen.

Datering og vedtak. Det kommer tydelig frem av planen hvilket studieår planen gjelder for. Det kommer imidlertid ikke frem når studieplanen ble fastsatt og hvem som vedtok studieplanen. Dette er sentral informasjon for alle bestemmende dokumenter. Det er nødvendig både for å skille ulike versjoner fra hverandre og for å sikre at planen er fastsatt av rett instans.

Omfang og arbeidsmengde er også beskrevet på en oversiktlig og forståelig måte. Etter samtaler med studenter og lærere, kom det frem at det sannsynligvis er langt mer veiledning mellom samlingene enn det som er synliggjort i studieplanen. Se nedenfor, punkt 3.5.1. Dette bør synliggjøres.

Oppbygning og organisering av utdanningen. Den indre sammenhengen mellom de ulike emnene kommer ikke tydelig nok frem av planen. Se over, punkt. 3.4.2.

De overordnede læringsutbyttebeskrivelsene for utdanningen er beskrevet tidlig og på en tydelig måte i planen.

Læringsutbytte for hvert emne (E-LUB) er godt beskrevet i planen. I vedlegg 2 i planen kommer det også tydelig frem hvordan E-LUBene sees i sammenheng med O-LUBene og med deskriptorene i NKR nivå 5.2.

Litteraturliste. I planens vedlegg 1 er det samlet en litteraturliste for hele utdanningen. Denne er oversiktlig og hensiktsmessig.

Manglende detaljering

Planen som sådan er oversiktlig, og den er tydelig på hvor man vil med utdanningen i form av læringsutbyttebeskrivelser både på emnenivå og overordnet nivå, men emnene er ikke beskrevet tydelig nok (se punkt 3.4.2). Det faglige innholdet i hvert emne er i stor grad kun beskrevet med E-LUBer. Undervisningsformer og læringsaktiviteter er ikke beskrevet i planen. Det står oppført en rekke tomme tabeller og temalister, men de gir ikke særlig mening. Beskrivelse av arbeidskrav og vurderingsordninger er fraværende (se punkt 3.7.1).

Studieplanen er den faglige kontrakten mellom fagskolen og studenten. Stjørdal fagskoles studieplan for bygg deltid danner et godt utgangspunkt, men er ikke tilstrekkelig detaljert til at den tydelig viser utdanningens innhold og oppbygning, jamfør kravene i fagskoletilsynsforskriften.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sikre at det kommer frem av studieplanen når studieplanen ble fastsatt og hvem som vedtok studieplanen
- sikre at den indre sammenhengen mellom de ulike emnene i utdanningen kommer tydeligere frem i planen
- beskrive på en mer detaljert måte det faglige innholdet i hvert emne, undervisningsformer og læringsaktiviteter, samt arbeidskrav og vurderingsordninger

Tilbyder bør synliggjøre all veiledning mellom samlingene.

3.5 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)

3.5.1 Pedagogisk opplegg

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.   (2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Vurdering

Veiledning

I egenrapporteringen oppga fagskolen at studentene fikk 64 timer med veiledning i løpet av hele studiet (vedlegg 1). Det vil si knappe 2 % av arbeidsmengden til studentene. I følge egenrapporten

utgjorde veiledning 7 % av arbeidsmengden i hovedprosjektet og 1,5 % av arbeidsmengden i de andre emnene.

Inntrykket komiteen fikk fra samtalene med lærerne, studentene og tidligere studenter var at veiledning, både individuelt og i gruppe, utgjorde mer enn 2 % av arbeidsmengden.

Det ble benyttet ulike kanaler for veiledning. Studentene kunne sende inn spørsmål og problemstillinger via itslearning eller på epost. Studentene kunne også ringe hvis de lurte på noe. Responstiden er ikke klart beskrevet i studieplanen. Den faktiske responstiden er imidlertid tilfredsstillende. Studentene rapporterer om at de får svar raskt når de lurte på noe, gjerne innen første virkedag. Studentene rapporterer også at de får tilfredsstillende mengde veiledning.

Komiteen har grunn til å tro at den mengden veiledning er underrapportert i egenrapporten. Vår konklusjon er, uavhengig av om veiledningen er underrapportert eller ikke, at studentene får god veiledning og oppfølging som gruppe og som individ.

Undervisningsformer og læringsaktiviteter

Utdanningen komiteen ble presentert for ble av skolens ledelse omtalt som *deltid med samlinger*, ikke som *deltid og nettbasert med samlinger*.

Komiteen er av den oppfatning at utdanningen best kan karakteriseres som deltid og samlingsbasert, med stor grad av selvstudium. Skolestyrte aktiviteter utgjør knappe 19 % av arbeidsmengden for studentene. Dette inkluderer aktiviteter på samlingene og veiledning. Aktivitetene på samlingene var i stor grad preget av forelesninger.

På institusjonsbesøket fikk komiteen tilbakemeldinger, både fra lærerne og fra ledelsen, om at mengden skolestyrte aktiviteter var vesentlig større for heltidsutdanningene. Deltidsstudiet har vesentlig færre undervisningstimer enn heltidsstudiet men med de samme læringsutbyttekravene.

Samlingsbaserte deltidstudier er et alternativ for de som er i en livssituasjon, med jobb og familie, som er til hinder for å ta en heltidsutdanning. Den samme livssituasjonen vil kunne føre til økt frafall underveis i en utdanning. I utgangspunktet kan man derfor forvente en noe lavere fullføringsgrad hos deltidstudenter enn hos heltidsstudenter. Slik er det imidlertid ikke. Studentene som går på bygg deltid ved Stjørdal fagskole har en høyere fullføringsgrad enn studentene på bygg heltid. Dette kan ikke forklares med at de har enklere eksamener. LØM-eksamenen er felles for både hel- og deltidstudenter, og her kommer deltidstudentene bedre ut enn heltidsstudentene.

Når deltidstudenter har færre undervisningstimer enn heltidsstudenter, må de kunne trekke nytte av andre forhold i tillegg til den ordinære undervisningen. Her mener komiteen at skolen må legge til rette for et aktivt pedagogisk samspill med studentens arbeidsplass/arbeidsgiver under studiet, slik at deltidstudenten oppnår reell støtte i sin læreprosess. Derfor må også tilknytning til et arbeidssted og en relevant jobb under studiet, være en forutsetning. Dette får implikasjoner for opptakskravet. Se kapittel 3.2.1.

Forutsetningen passer også godt med de erfaringene komiteen gjorde på institusjonsbesøket. Etter det komiteen erfarer, er den tydeligste forskjellen mellom deltid- og heltidsstudentene at deltidstudentene er i relevant arbeid. Lærerne uttrykte at 100 % av deltidstudentene var i relevant arbeid. Koblingen mellom teori og praksis blir derfor veldig nær.

NOKUT har over, i kapittel 1.3.2, redegjort for hva Stjørdal fagskole har godkjenning for. Fagskolen har ikke godkjenning for å gi ikke-nettbasert utdanning på deltid hvor det pedagogiske opplegget er vesentlig annerledes enn heltidsutdanningen. Det er imidlertid ikke komiteens oppgave å vurdere om utdanningen gis i tråd med godkjenningen. Komiteens oppgave er å vurdere om utdanningen er av høy kvalitet, i tråd med kravene i fagskoleloven og underliggende forskrifter. Komiteens vurdering er at undervisningsformene og læringsaktivitetene ved bygg deltid holder høy nok kvalitet, gitt at det stilles krav om at studenten er i relevant arbeid.

Anbefalt videre utvikling

Komiteen mener at Stjørdal fagskole har et forbedringspotensial med hensyn til hvordan de støtter opp om studiene mellom samlingene. Kompetansen til å gi en mer nettbasert utdanning er ikke helt på plass, men den er på vei. Alle fast tilsatte lærere ved Stjørdal fagskole etterutdannes i dette studieåret i nettpedagogikk. Lærerne tar *IKT i læring 1* ved NTNU (5 studiepoeng). Skolen har også planer om å anskaffe videoutstyr som skal gjøre det mulig å produsere egne videoer som kan legges ut for studentene. Flere av lærerne uttrykte en viss skepsis mot å legge ut opptak av egne forelesninger. Skepsisen ble forklart med at man da ble redd for redusert interesse for oppmøte. Komiteen deler ikke denne skepsisen. Det er et krav om 80 % oppmøte, noe som vil hindre fravær. Det kan være hensiktsmessig at studentene før samlingene får tilgang på forelesninger, enten laget av lærerne selv eller som er fritt tilgjengelig på Internett, slik at de kan møte bedre forberedt til samlingene. Dermed vil en større del av samlingene kunne frigjøres til samhandling og toveis kommunikasjon. Komiteen oppfatter at dette er en pågående prosess i lærergruppen, hvor flere lærere eksperimenterer med å gjøre videoforelesninger tilgjengelig før samlinger, og vil støtte en slik utvikling.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte, gitt at det stilles krav om at studenten er i relevant arbeid.

Tilbyder bør videreutvikle utdanningstilbudet slik at samlingene i større grad brukes til samhandling og toveis kommunikasjon.

3.6 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5)

3.6.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- a) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- b) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- c) Digital kompetanse relevant for utdanningen.
- d) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

...

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Vurdering

Undervisningspersonalet

Hovedtyngden av lærerne som er oppført i egenrapporten er adjunker eller lektorer. Lærerne har relevant fagbakgrunn med tanke på hvilke emner de underviser i. De fast ansatte lærerne har PPU eller tilsvarende, eller så tar de PPU.

Flere av lærerne har arbeidserfaring som er relevant for utdanningen, og skolen samarbeider med arbeidslivet på en måte som gjør at yrkeserfaringen oppfattes som relevant og oppdatert.

Den digitale kompetansen er, slik komiteen ser det, nokså grunnleggende. Lærerne skal som minimum ha en kompetanse over middels i MS-office, samt kunne bruke læringsplattformen (itslearning).

Etter komiteens vurdering har utdanningspersonalet den sammensetning og samlede kompetansen som er nødvendig for å gi en stedbaset utdanning.

Komiteen argumenterte i punkt 3.5.1 for at denne utdanningen ikke er nettbasert. Hvis utdanningen utvikles i en mer nettbasert retning, er det komiteens vurdering at det ikke er tilstrekkelig at utdanningspersonalet har PPU. Komiteen mener at et må være en forutsetning at den pedagogisk ansvarlige har formell nettpedagogisk utdanning, og at det øvrige pedagogiske personalet med ansvar for organiseringen av emner bør ha formell nettpedagogisk kompetanse. I det minste må de ha en reel nettpedagogisk kompetanse.

Som redegjort for over, i punkt 3.5.1, etterutdannes alle fast tilsatte lærere ved Stjørdal fagskole i nettpedagogikk. De tar *IKT i læring 1* ved NTNU (5 studiepoeng). Se <https://www.emweb.no/hist/node/27820/42339>.

Komiteen vurderer læringsutbyttet i dette emnet som høyst relevant. Kombinert med PPU vil lærerne være i stand til å sikre et nødvendig pedagogisk nivå på en nettbasert utdanning.

Kravspesifikasjon for undervisningsstillinger tilknyttet utdanningen

I NOKUTs *Veiledning til fagskoletilsynsforordningen*, står det at tilbyder ved søknader må legge ved en kravspesifikasjon for undervisningspersonalets og sensorenes kompetanse. Hensikten med dette er at man senere skal kunne vurdere om utdanningspersonalet har den kompetansen som ligger til grunn for godkjenningen. Fagskolen har lagt ved «*Krav til instruktør og lærer kompetanse [Sic] ved Stjørdal fagskole*». Kravspesifikasjonen er oppdatert ved flere anledninger, senest 16. mai 2017.

Kravspesifikasjonen er ganske generell. Det kommer ikke klart frem hva som er forskjellen på en lærer og en instruktør. Det virker imidlertid som om det siste er en timelærer. Kravspesifikasjonen gjelder for alle utdanninger ved Stjørdal fagskole. Man kan derfor ikke lese ut av spesifikasjonen hva som kreves for byggutdanningen. Det stilles heller ikke noe spesielle krav til nettpedagogisk kompetanse. I kravspesifikasjonen refereres det også til en lov opphørte i 2005 (lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler). Kravspesifikasjonen er ikke så spesifikk at det er tydelig hva som kreves for å undervise i byggutdanningen.

Det er heller ikke tydelig hva som kreves av kompetanse for en sensor. I spesifikasjonens punkt 6 står det: «Krav til sensor er faglig de samme som for lærer.» Det er noe uklart hva som menes med setningen. Er pedagogisk utdanning en del av de faglige kravene til en lærer? Kan man i tilfellet forstå kravspesifikasjonen dithen at sensorene også må ha pedagogisk utdanning?

For at kravspesifikasjonen skal fungere, må man på ett eller annet vis kunne lese ut av den hvilken kompetanse som spesielt legges til grunn for byggutdanningen.

Faglig og pedagogisk ansvarlig

Avdelingsleder er både faglig og pedagogisk ansvarlig. Vi vurderer derfor begge disse rollene sammen. Det er satt av en stillingsprosent på 60 som faglig og pedagogisk ansvarlig. Disse 60 prosentene skal dekke det faglig og pedagogiske ansvaret for alle utdanningene ved Stjørdal fagskole. Utdanningene det er snakk om er *anlegg* (både heltid og deltid), *bergteknikk* (både heltid og deltid), *bygg* (både heltid og deltid), *maskinteknikk* (både heltid og deltid), *maskinteknisk drift* (både heltid og deltid) og *mekatronikk* (heltid).

Pedagogiske ansvarliges ansvar og oppgaver er som følger (jf. egenrapporten, vedlegg 3, tabell 7):

- *«Planlegging av samlinger*
- *Kvalitetssystemet – innhenting av data fra*
- *Planlegging av ressurser/belastning for ped personale*
- *Personalansvar for ped pers*
- *Ansvar for fysisk tilrettelegging av rom og utstyr*
- *Innkjøp av teknisk utstyr tilknyttet utdanningen*
- *Budsjettansvar*
- *Videreutdanning av ped pers – kurs eller praksis i næringslivet*
- *Oppfølging av studenter»*

Faglige ansvarliges ansvar og oppgaver er som følger (jf. egenrapporten, vedlegg 3, tabell 8):

- *«Godkjenning av planer*
- *Planlegging av pedagogisk personell*
- *Godkjenning av læremidler – ref prosedyre*
- *Revisjon av studieplaner og emnebeskrivelser*
- *Samarbeid med eksterne interessenter.*
- *Vurderingsordningene*
- *Sensorer – godkjenning og avtaler»*

Faglige ansvarliges oppgaver og ansvar faller, etter komiteens oppfatning, klart innenfor det som hører inn under en slik rolle.

Slik komiteen vurderer det, er det to ulike utfordringer i hvordan oppgavene til pedagogisk og faglig ansvarlig er organisert.

For det første kan vi ikke se at noen har de utviklings- og oppfølgingsansvarlig som naturlig faller inn under ansvaret til en pedagogisk ansvarlig. Etter komiteens vurdering er de fleste av oppgavene til pedagogisk ansvarlig av administrativ karakter. Innhenting av data til kvalitetssystemet, videreutdanning av pedagogisk personale og oppfølging av studenter kan helt eller delvis sies å høre inn under ansvaret til en pedagogisk ansvarlig, men ikke oppgaver som ansvar for fysisk

tilrettelegging av rom og utstyr, innkjøp av teknisk utstyr tilknyttet utdanningen og budsjettansvar. Etter komiteens syn, vil naturlige oppgaver for en pedagogisk ansvarlig gå i retning av å sikre pedagogisk utviklingsarbeid. Typen oppgaver som faller inn under et slikt ansvar er:

- kvalitativ kontroll
- støtte og underveishjelp til det øvrige undervisningspersonalet
- pedagogisk veiledning, spesielt av vikarer (se nedenfor, under punkt 3.6.3)
- utvikle pedagogiske metoder både for sted- og nettbaserte utdanninger
- følge opp muligheter for bruk av læringsteknologi
- utvikle vurderingsformer

For det andre synes 60 % stilling til både å være pedagogisk og faglig ansvarlig, for seks ulike utdanninger med elleve ulike løp, å være for lite til å kunne dekke de oppgavene som er nevnt.

Dette gjør organiseringen rundt utdanningene ved Stjørdal fagskole svært sårbar. Kvalitetene ved, og opplegget rundt, fagskoleutdanningen *bygg deltid* er, som vi har påpekt over, ikke godt nok dokumentert.

Det er flere måter man kan sikre at utdanningen ikke blir så sårbar som den er nå. Man kan tenke seg en modell hvor pedagogisk ansvarlige fritas for mange av de administrative oppgavene som nå feller inn under dennes ansvar. Det faglige ansvaret kan deles, slik at samme person får ansvaret for et mindre antall utdanninger. Det pedagogiske ansvaret kan på samme måte spres på flere. Fagskolen kan bli mindre sårbar ved at én og samme person har faglig og pedagogisk ansvar for et lite antall utdanninger. Fagskolen må selv finne ut av hva som er hensiktsmessig. Det som er viktig for komiteen å få understreket er at det må økte ressurser til, både for å dokumentere de kvalitetene som allerede er i utdanningen og for at utdanningen skal utvikles videre. Alle løsningene vil kreve økte ressurser.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- tydeliggjøre i kravspesifikasjonen hvilke krav som stilles til utdanningspersonalet og sensorene i byggutdanningen
- definere på en tydeligere måte hva som ligger i oppgavene og ansvaret til den pedagogiske ansvarlige
- sikre at ressursbruken for faglig og pedagogisk ansvarlig organiseres på en måte som gjør utdanningene mindre sårbare

3.6.2 Praksisveiledere

(2) For utdanninger med praksis skal eksterne praksisveiledere ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Beskrivelse

Ikke aktuelt.

3.6.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

(3) Undervisningspersonalet må være stort og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.

Vurdering

Fagskolen har 12 lærere, hvorav 6 har bakgrunn fra bygg og anlegg. Kompetansen er såpass overlappende at skolen ved sykdom i stor grad kan hente vikarer fra fagskolen.

Fra flere studenter ble det kom det til uttrykk at enkelte vikarer ikke hadde vært godt nok forberedt, men vi fikk ikke inntrykk av at det var noen systematiske svakheter. Fagskolen bør derfor vurdere om ikke pedagogisk ansvarlig bør ha en mer aktiv rolle i veiledningen av vikarer.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør vurdere om pedagogisk ansvarlig bør ha en mer aktiv rolle i veiledningen av vikarer.

3.7 Eksamen og sensur (§ 3-6)

3.7.1 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

I egenrapporten redegjør fagskolen på en grei og overordnet måte hvordan vurderingsordningene og eksamen fungerer.

Studentene får undervisningsvurdering i de ulike emnene, basert på innleveringsoppgaver. Studentene har et fordypningsemne og et hovedprosjekt som behandles spesielt. Alle studentene må gjennom en sentralt gitt LØM-eksamen. Det trekkes også ut et eget emne det gis skriftlig eksamen i. Beskrivelsen i egenrapporten er imidlertid nokså overordnet. Det er for komiteen noe uklart, ut ifra studieplanen, hvordan flere av læringsutbyttene vurderes.

Inntrykket komiteen sitter igjen med etter samtaler under institusjonsbesøket er at det er en konsistent og gjennomført tanke bak eksamens- og vurderingsordningene, men dette blir bare et inntrykk så lenge eksamens- og vurderingsordningene ikke er dokumentert fullt ut.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må gjennom studieplanen tydelig vise hva som er eksamens- og vurderingsordningene i de ulike emnene.

3.7.2 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Vi har over, i punkt 3.6.1, drøftet kravspesifikasjon for undervisningsstillinger tilknyttet utdanningen. I kravspesifikasjonen står det også oppført kravene til sensorenes kompetanse.

I egenrapporten har fagskolen redegjort for metoden rundt sensureringen. Skolen benytter ekstern sensor på alle eksamener. Hvis det er dissens mellom ekstern sensor og faglærer har ekstern sensor det siste ordet.

Det er, som det kommer frem i punkt 3.6.1, en del uklarheter rundt kravene til sensors kompetanse. Det er også, som det kommer frem i punkt 3.7.1, noen uklarheter rundt detaljene i eksamens og vurderingsordningene. Vi kan derfor ikke konkludere fullt ut om hvordan sensorordningen fungerer. På institusjonsbesøket var det imidlertid ingen studenter som tok opp dette som en utfordring. Det er derfor heller ikke her noe som tyder på at ordningen ikke fungerer.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må tydeliggjøre i kravspesifikasjonen hvilke krav som stilles til utdanningspersonalet og sensorene i byggutdanningen (se punkt 3.6.1).

3.8 Infrastruktur (§ 3-7)

Tilbyder skal ha lokaler, utstyr, informasjonstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold som er tilpasset utdanningen, og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Vurdering

For den utdanningen som nå gis er infrastrukturen på plass. Utdanningen hadde nok tjent på at laboratorium i større grad hadde blitt benyttet som pedagogisk verktøy, for eksempel til materialprøving.

Det er komiteens anbefaling at det pedagogiske opplegget utvikler seg i retning av mer lærerstyrt aktivitetet i peridoene mellom samlingene, se over i punkt 3.5.1. Hvis fagskolen utvikler utdanningen i den retningen, må infrastrukturen utvikles. Fagskolen mangler utstyr (og kompetanse) til selv å kunne produsere innhold og veiledning for nettutdanning. Dette gjelder for eksempel utstyr og programvare til å gjøre opptak og distribusjon av egne forelesninger samt til å gjennomføre synkron veiledning på nett.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør videreutvikle teknisk infrastruktur for å kunne gjennomføre flere styrte læringsaktiviteter på nett.

3.9 Konklusjon etter sakkyndig vurdering

Utdanningen anbefales ikke godkjent.

Tilbyder må:

- revurdere, og begrunne, hvilke fag- og svennebrev som kvalifiserer til opptak
- sikre at fagskolen har fått delegert alle oppgaver rundt opptak
- stille som krav at studentene som tas opp til studiet er i relevant jobb (se punkt 4.2)
- gjennom studieplanen dokumentere utdanningens progresjon, innhold og emner
- sikre at det kommer frem av studieplanen når studieplanen ble fastsatt og hvem som vedtok studieplanen
- sikre at den indre sammenhengen mellom de ulike emnene i utdanningen kommer tydeligere frem i planen
- beskrive på en mer detaljert måte det faglige innholdet i hvert emne, undervisningsformer og læringsaktiviteter, samt arbeidskrav og vurderingsordninger
- tydeliggjøre i kravspesifikasjonen hvilke krav som stilles til utdanningspersonalet og sensorene i byggutdanningen
- definere på en tydeligere måte hva som ligger i oppgavene og ansvaret til den pedagogiske ansvarlige
- sikre at ressursbruken for faglig og pedagogisk ansvarlig organiseres på en måte som gjør utdanningene mindre sårbare
- gjennom studieplanen tydelig vise hva som er eksamens- og vurderingsordningene i de ulike emnene

Tilbyder bør:

- inngå formelle samarbeidsavtaler med flere aktører i yrkesfeltet
- tydeliggjøre rollen til faglig råd
- synliggjøre all veiledning mellom samlingene
- videreutvikle utdanningstilbudet slik at samlingene i større grad brukes til samhandling og toveis kommunikasjon
- vurdere om pedagogisk ansvarlig bør ha en mer aktiv rolle i veiledningen av vikarer
- videreutvikle teknisk infrastruktur for å kunne gjennomføre flere styrte læringsaktiviteter på nett

4 NOKUTs prinsipielle vurderinger

For NOKUT er det tre sider ved denne revideringen som er prinsipielt viktige:

- Fagskolens rett til å tilby utdanningen bygg på deltid.
- Den sakkyndige komiteens krav om at det må stilles krav om at studentene som tas opp til studiet må være i relevant jobb.
- Hvilke implikasjoner revideringen av fagskoleutdanningen bygg, deltid får for de andre deltidsutdanningene ved Stjørdal fagskole.

4.1 Retten til å tilby fagskoleutdanningen bygg på deltid

Stjørdal har rett til å tilby stedbaset fagskoleutdanning i bygg jf. godkjenningen fra NOKUT datert 10. august 2006. Studiekvalitetsforskriften § 5-1 (6) gir dem rett til å gi utdanningen på deltid, *forutsatt at tilbudet ellers er i samsvar med godkjenningen.*

Den sakkyndige komiteens drøftinger i punkt 3.5.1 viser deltidsutdanningen *ikke* gis i samsvar med godkjenningen av 10. august 2006. Deltidsutdanningen har en langt større grad av selvstudium enn heltidsutdanningen.

Det innebærer at Stjørdal fagskole ikke har rett til å tilby fagskoleutdanningen *bygg, deltid* i den form de nå gir den.

Målet med en revidering av en fagskoleutdanning er imidlertid ikke å avdekke om en utdanning gis i samsvar med NOKUTs godkjenning. Målet er å komme frem til en tydelig konklusjon på om utdanningskvaliteten er tilfredsstillende. Hvis den endelige konklusjonen fra NOKUT er at utdanningskvaliteten på *bygg, deltid* er tilfredsstillende, vil Stjørdal fagskole med andre ord kunne fortsette å tilby utdanningen, selv om de i utgangspunktet ikke hadde denne rettigheten.

4.2 Studenter i relevant jobb

Komiteen mener det er en forutsetning at det stilles krav om at studentene som tas opp til studiet er i relevant jobb (se punktene 3.2.1 og 3.5.1). Etter NOKUTs vurdering er komiteens drøfting konsistent og gir en god forklaring på hvorfor studentene på *bygg, deltid* faktisk klarer seg bra, med en relativt høy fullføringsgrad, jf. punkt 1.3.2.

Det er imidlertid ikke i tråd med fagskoleloven å stille som et krav at studenten er i fast jobb. Fagskoleloven § 1 andre ledd andre punktum lyder «Med fagskoleutdanning menes yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring ...». Å *bygge på* er noe annet enn å *ligge over*. Dette har NOKUT tolket som at det ikke er lov å komme med tilleggskrav, ut over bestått videregående opplæring. Problemstillingen er drøftet i NOKUTs *Veiledning til tilbydere av fagskoleutdanning*, punkt 4.1.1 *Det formelle opptakskravet*, hvor det står:

«Det er ikke anledning til å stille krav om kompetanse/yrkeserfaring utover videregående skole som en del av det formelle opptakskravet. Yrkeserfaring eller annen kompetanse kan imidlertid brukes til rangering av søkere.²»

Denne tolkningen er allment akseptert. Den er lagt til grunn i *NOU 2014: 14 Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg*³, og i Kunnskapsdepartementets *Meld. St. 9 (2016–2017) Fagfolk for fremtiden – Fagskoleutdanning*⁴.

Det kan derfor ikke forutsettes, som en del av opptakskravet til en fagskoleutdanning, at studentene som tas opp til studiet er i relevant jobb. Man kan imidlertid forvente at bestemmelsene på dette området vil bli endret. I fagskolemeldingen, som ble behandlet i Stortinget i mai 2017, varslet regjeringen at de ville endre på bestemmelsen, slik at fagskoleutdanning i fremtiden skal *ligge over*, ikke nødvendigvis *bygge på*, videregående opplæring. Dette ble fulgt opp i Kunnskapsdepartementets høring om ny fagskolelov, med høringsfrist 30. september 2017⁵.

NOKUT ser ingen hensikt i å forfølge spørsmålet om krav til at studentene er i relevant jobb ved opptak ytterligere, før nye bestemmelser er fastsatt. Vi forutsetter imidlertid at fagskolen i mellomtiden bruker det som et rangeringselement ved opptak at studentene er i relevant jobb og at de er spesielt oppmerksomme med hensyn til veiledning, hvis de tar opp studenter til *bygg, deltid*, som ikke er i relevant jobb.

4.3 Implikasjoner for andre utdanninger

I NOKUTs brev til Stjørdal fagskole datert 10. april 2017, hvor vi orienterte fagskolen om revideringen av *bygg, deltid* (NOKUTs saksnummer 17/02957-2), orienterte vi også om at vi kan, dersom revideringen viser en klar kvalitetssvikt som gjelder flere utdanningstilbud, trekke tilbake alle godkjenninger av utdanningstilbud dette gjelder, selv om bare én utdanning er revidert.

Institusjonsbesøket, og en gjennomgang av fagskolens hjemmesider, viser at svakhetene som er avdekket i studieplanen og spørsmålet rundt *deltid / nettbaserte utdanninger* også gjelder for de andre deltidsutdanningene ved fagskolen.

NOKUT vil komme tilbake med hvilke konsekvenser dette får, når vi har konkludert ferdig i denne revideringen. I mellomtiden råder vi fagskolen til å jobbe med alle fagskoleutdanningene, der de ser at konklusjonene fra denne rapporten har gyldighet for de andre utdanningene.

² Se:

http://www.nokut.no/Documents/NOKUT/Artikkelbibliotek/Norsk_ utdanning/Fagskoler/Veiledninger/Veiledning_ til_ tilbydere_ av_ fagskole_ utdanning_ 2016.pdf

³ Se: <https://www.regjeringen.no/contentassets/025d939680e3472b8c843f25411d72e1/no/pdfs/nou201420140014000dddpdfs.pdf>

⁴ Se: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-9-20162017/id2522412/>

⁵ Se: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horingsnotat-om-ny-fagskolelov/id2557910/>

5 Tilbyders tilbakemeldinger

NOKUT mottok 22. november 2017 tilsvar fra Stjørdal fagskole på NOKUTs og de sakkyndiges utkast til tilsynsrapport (kapittel 1-3).

Stjørdal fagskole - tilsvar på utkast til tilsynsrapport – revidering av fagskoleutdanningen bygg, deltid med samlinger – NOKUT sak 17-02957

Denne revisjonen har så langt vært en nyttig prosess for skolen. Vårt utgangspunkt var at dette vil bidra til å bedre kvaliteten på alle våre utdanningstilbud. Det er etter pålegg, gjort endringer i overordnede styringsdokumenter slik at de tilfredsstiller lover og forskrifter. Skolen har videre prioritert revisjon av studieplanen for bygg deltid og justert denne slik at den er oppdatert i henhold til gjeldende lover og forskrifter. Videre vil studieplanene for de andre fagskoleutdanningene skolen tilbyr bli justert forløpende slik at de blir oppdatert på samme nivå.

Det er også tilført ekstra ressurser for faglig og pedagogisk ansvarlig.

Under følger våre kommentarer til må- og bør punktene i utkast til tilsynsrapport.

Tilbyder må:

- sørge for at det er tydelig når vedtektene er fastsatt.

Vedtektene som ble innsendt i forbindelse med revisjonen ble vedtatt av fylkesrådet i Nord-Trøndelag fylkeskommune den 13.6.2017. Frist for å sende inn egenrapporten i til revisjonen var 1. juni. Vedtektene sendt inn i egenrapporten hadde således ikke påført dato for når de var vedtatt. I vedlagte styrevedtekter for de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag fremgår det at vedtektene ble fastsatt av fylkesrådet den 13.6.2017. Vedtektene er revidert - vedtatt av fylkesrådet 14.11.17 - Ref vedlegg 1.

Vedlegg 1 - Styrevedtekter for de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag med saksutskrift datert 14.11.17 – saknr 133/17

- sikre at styret ansetter administrativ og faglig ledelse for de ulike fagskolene.

Styrevedtektene for fagskolene i Nord-Trøndelag er endret. Ny §2-1-8 lyder:

(1) Styret selv tilsetter den administrative og faglige ledelse ved skolene.

Ref vedlegg 1.

- dokumentere i form av styrevedtak at styret ansatte administrativ leder i 2014.

Særutskrift fra referat styremøte den 18. mars 2014 er vedlagt.

Vedtak fattet i fagskolestyrets møte 18. mars 2014

Sak 5/14 Tilsetting av administrativ/faglig ledelse ved Stjørdal, Levanger og Steinkjer fagskoler

Vedlegg 2 – Særutskrift fra møteprotokoll styremøte 18. mars 2014.

- sikre at vitnemålet inneholder korrekt informasjon.

Skolen har tatt i bruk nytt vitnemålsformular. Det nye formularet er vedlagt

Vedlegg 3 – Kopi av vitnemål

- tydeliggjøre at det er klagerett på opptak.

Forskrift om fagskoleutdanning ved de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag er revidert. Nytt punkt 3 under §2-8 lyder:

(3) Vedtak om opptak kan påklages til den lokale klagenemnda.

Revidert forskrift for Fagskolene i Nord-Trøndelag er vedlagt.

Vedlegg 4 - Forskrift om fagskoleutdanning ved de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag

- sørge for at korrekt klagefrist oppgis for alle typer klager, ikke bare de som handler om eksamen.

Forskrift om fagskoleutdanning ved de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag er revidert.

§2-8 Ansvar for opptak – endret, §6-2-2 Bortvisning – endret, §6-3-4 Utestenging – endret, Nytt §8-3 Klagefrist, §8-5 Klage på karakterfastsetting – endret.

Revidert forskrift for Fagskolene i Nord-Trøndelag er vedlagt.

Revidert forskrift vil bli sendt på høring med det første.

Vedlegg 4 - Forskrift om fagskoleutdanning ved de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag

- dokumentere at klagenemnda er oppnevnt og at medlemmene oppfyller kravene.

Klagenemnd for fagskolene i Nord-Trøndelag ble oppnevnt på styremøte den 21.11. Vedlagt Dokument som viser klagenemndas sammensetning samt instruks for klagenemnda, samt medlemmene i klagenemnda.

Vedlegg 5 – Klagenemnd for de fylkeskommunale fagskolene i Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag

- sørge for at studieplanene faktisk inneholder den informasjon det henvises til i overordnede dokumenter.

Studieplanen er revidert slik at den nå inneholder nødvendig informasjon det henvises til i overordnede dokumenter. Den nye versjonen av studieplanen for bygg deltid er vedlagt. Skolen vil fortløpende revidere studieplaner for alle studietilbudene slik at de er i henhold til lov og forskrifter. Dette arbeidet er i gang.

Vedlegg 6 – Stjørdal fagskole – Studieplan bygg deltid 2017/2018 Rev 01

Tilbyder bør

- sikre styret en mer selvstendig rolle overfor eier.

Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommune blir slått sammen til ett fylke fra og med 1. januar 2018. Det foreligger forslag om å slå sammen alle de fylkeskommunale fagskolene i den nye fylkeskommunen. Den nye fagskolen vil få et felles styre. I det nye styret foreslås at næringslivsrepresentasjonen økes ut over kravet i forslag til ny fagskoleloven.

- presisere hva slags klagesaker styret kan velge å behandle.

Styrevedtektene er revidert. Styret er ikke klageorgan. Alle klager som i henhold til loven ikke skal gå til nasjonal klagenemnd går til klagenemnda i NT fylkeskommune.

Vedlegg 1 - Styrevedtekter for de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag datert 14.11.17 – sak nr 133/17

- klargjøre hva som menes med at «Ved innpassing etter overflytting fra annen fagskole må et eventuelt opptak vurderes særskilt i opptaksforskriften.

§2-10-2 i Forskrift om fagskoleutdanning ved de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag er endret slik at det nå fremgår tydelig hvordan innpassing håndteres – Se vedlegg 4.

- vise til studieplan i § 8-5-3 om frist for klage i emner der det er løpende vurdering.

§8-5 i Forskrift om fagskoleutdanning ved de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag er endret og refererer til studieplan - se vedlegg 4.

- gjøre frist for søknad om tilrettelegging ved eksamen tydeligere.

§4-8-1 i Forskrift om fagskoleutdanning ved de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag er det tilføyd:

«Fristen for søknad om tilrettelegging er den samme som fristen for oppmelding til eksamen.»

Se vedlegg 4

- tydeliggjøre også under § 6-2. Bortvisning at det er mulig å klage på bortvisning.

§6-2 Bortvisning. Nytt pkt lagt inn i forskriften:

(2) Et vedtak om å bortvise en student kan bare treffes med minst to tredels flertall i styret. En student har rett til å uttale seg før det treffes vedtak i en sak om bortvisning. Vedtaket kan påklages til nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning, jf. fagskoleloven § 10 fjerde ledd.

Se vedlegg 4 - Forskrift om fagskoleutdanning ved de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag

Må pkt:

- revurdere, og begrunne, hvilke fag- og svennebrev som kvalifiserer til opptak.

Listen over hvilke fag- og svennebrev som kvalifiserer for opptak til studiet bygg deltid er gjennomgått og revidert – kfr vedlagt studieplan godkjent av rektor 21.11.17.

Vedlegg 6 – Stjørdal fagskole – Studieplan bygg deltid 2017/2018 Rev 01

- sikre at fagskolen har fått delegert alle oppgaver rundt opptak.

Vedlagt Delegasjonsreglement vedtatt av styret 21.11.17, fastslår at ledelsen ved fagskolen er delegert følgende i forbindelse med opptak:

Gjennomføre / fatte vedtak om opptak, realkompetansevurdering, innpassing og fritak.

Vedlegg 7 - Delegasjonsreglement for de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag

- stille som krav at studentene som tas opp til studiet er i relevant jobb (se punkt 4.2).

Alle våre studenter på deltid bygg er pr dato, så vidt skolen kjenner til, i relevant jobb.

Skolen vil avvente endringene i ny fagskolelov og legge inn tillegg til nåværende inntakskrav for deltidsutdanningen.

For deltidstudiet er det krav om at søker må dokumentere at vedkommende er tilsatt i jobb relevant for studiet.

For deltidstudenter som eventuelt blir arbeidsledig i løpet av studiet vil skolen gi tilbud om ekstra oppfølging og veiledning.

Hvis den aktuelle lovendringen ikke åpner for å endre inntakskravet vil skolen benytte krav om tilsetning i relevant jobb som rangeringskriterium.

- gjennom studieplanen dokumentere utdanningens progresjon, innhold og emner.

Studieplanen er revidert. Innhold i alle emner er spesifisert med tema/fag samt hva som er innholdet, fagstoffet i de enkelte tema/fag. Det er også for alle emner spesifisert hva emnet bygger på slik at progresjon i emner er tydelig.

Vedlegg 6 – Stjørdal fagskole – Studieplan bygg deltid 2017/2018 Rev 01

- sikre at det kommer frem av studieplanen når studieplanen ble fastsatt og hvem som vedtok studieplanen.

Skolen har laget en prosedyre med sjekkliste for revisjon av studieplanen – ref doc 17-003/17-004.

Prosedyren beskriver hvordan aktuelle lærere, studenter og samarbeidspartnere bidrar i revisjon og hvordan prosessen gjennomføres. Det fremgår også av prosedyren at det er rektor som fastsetter/godkjenner planen etter at revisjonsprosessen er ferdig. Prosedyren gjelder for alle studieplaner ved skolen.

Det fremgår av delegasjonsreglement vedtatt av styret den 21.11 (Vedlegg 7) at skolens ledelse er delegert avgjørelsesmyndighet for å utarbeide og vedta plan for innholdet i utdanningen.

Vedlegg 6 – Stjørdal fagskole – Studieplan bygg deltid 2017/2018 Rev 01

Vedlegg 7 - Delegasjonsreglement for de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag

Vedlegg 8 - Doc 17-003/004 Prosedyre for revisjon av studieplaner m sjekkliste.

- sikre at den indre sammenhengen mellom de ulike emnene i utdanningen kommer tydeligere frem i planen.

I revidert studieplan fremgår nå kravene/forutsetningene for å starte og gjennomføre de enkelte emnene.

Vedlegg 6 – Stjørdal fagskole – Studieplan bygg deltid 2017/2018 Rev 01

- beskrive på en mer detaljert måte det faglige innholdet i hvert emne, undervisningsformer og læringsaktiviteter, samt arbeidskrav og vurderingsordninger.

Studieplanen er revidert. Innhold i alle emner er spesifisert med tema/fag og hva som er innholdet i de enkelte tema/fag. Undervisningsformer og læringsaktiviteter, samt arbeidskrav og vurderingsordninger er spesifisert for hvert emne.

Studentgruppene, både på hel- og deltid er ulik både i sammensetning og hvordan gruppen samarbeider og fungerer sosialt. Undervisnings og opplæringsmetoder må tilpasses den enkelte gruppe. Vi er derfor forbeholden mot en for spesifikk beskrivelse av metodene innenfor hvert tema. Vi mener at det må være en frihet og utfordring hos den enkelte lærer i å benytte metoder som vurderes som mest effektiv for at gruppen skal nå læringsutbyttet. Metoder som benyttes er listet under hvert tema uten at disse er knyttet opp til det faglige innholdet.

Vedlegg 6 – Stjørdal fagskole – Studieplan bygg deltid 2017/2018 Rev 01

- tydeliggjøre i kravspesifikasjonen hvilke krav som stilles til utdanningspersonalet og sensorene i byggutdanningen.

Dokumentet (Doc 05-003) som beskriver våre krav til lærerkompetanse er endret. Henvisningen til Universitets- og høyskoleloven er tatt ut. Det er tydeligere presisert hvilken kompetanse som kreves for å undervise på det aktuelle studietilbudet og lagt til krav om kompetanse i nettpedagogikk. Krav til sensor er også bedre presisert.

Vedlegg 9 – Doc 05-003-4

- definere på en tydeligere måte hva som ligger i oppgavene og ansvaret til den pedagogiske ansvarlige.

Faglig og pedagogisk ansvarlig er fremdeles samme person. Fra 1. desember er det i denne stillingen tilført mer ressurs. Ressursen er økt fra 60% til 100%. Som nevnt tidligere er fagskolene i Trøndelag i en prosess hvor det planlegges organisert som en fagskole/tilbyder med et felles styre. Det er foreløpig noe usikkert hvordan organiseringen vil bli på de enkelte studiestedene. Vi finner det derfor uhensiktsmessig å gjøre for store endringer i organiseringen for det nye styret er på plass. Skolen ser uansett for seg at det faglige og pedagogiske ansvaret fra høsten 2018 er delt, enten på to eller tre personer. Vi mener det er mer hensiktsmessig å ta dette inn som en del av planleggingen for kommende år fremfor å gjøre slike endringer midt i studieåret.

Det er laget nytt dokument som beskriver arbeids og ansvarsområder for faglig og pedagogisk ansvarlig – ref vedlagt Doc 17-005. Dokumentet er godkjent av rektor.

Vedlegg 10 – Doc 17-005

- sikre at ressursbruken for faglig og pedagogisk ansvarlig organiseres på en måte som gjør utdanningene mindre sårbare.

– ref pkt over.

- gjennom studieplanen tydelig vise hva som er eksamens- og vurderingsordningene i de ulike emnene.

I revidert studieplan er det nærmere beskrevet hva som er eksamens og vurderingsordninger for hvert emne.

Vedlegg 6 – Stjørdal fagskole – Studieplan bygg deltid 2017/2018 Rev 01

Tilbyder bør:

- **inngå formelle samarbeidsavtaler med flere aktører i yrkesfeltet.**

Ny partnerskapsavtale er inngått med Skanska AS – denne er vedlagt.

Vedlegg 11 – Samarbeidsavtale med Skanska AS

- **tydeliggjøre rollen til faglig råd.**

Reviderte styrevedtekter for fagskolene i NT er godkjent av fylkesrådet. Ny §3-2 beskriver rollen til faglig råd.

Vedlegg 1 - Styrevedtekter for de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag datert 14.11.17 – sak nr 133/17

- **synliggjøre all veiledning mellom samlingene.**

I revidert studieplan er veiledning tatt inn som eget punkt under hvert emne. Skolen vil arbeide videre med å synliggjøre veiledning mellom samlingene både individuelt og gruppevis.

- **videreutvikle utdanningstilbudet slik at samlingene i større grad brukes til samhandling og toveis kommunikasjon.**

Pedagogisk personale ved skolen er i gang med MOOC-studiet IKT i læring ved NTNU. I dette studiet inngår blant annet produksjon av video til bruk i opplæring. Skolen har som mål at alle skal ha slutført studiet i løpet av dette studieåret. Økt bruk av video som legges ut på nett vil frigjøre tid på samlinger slik at de i større grad kan benyttes til samhandling og toveis kommunikasjon.

- **vurdere om pedagogisk ansvarlig bør ha en mer aktiv rolle i veiledningen av vikarer.**

I dokumentet som beskriver arbeids- og ansvarsområder for faglig og pedagogisk ansvarlig er det under pedagogisk ansvarlig lagt inn et eget pkt : *Pedagogisk veiledning, spesielt av vikarer – Ref Doc 17-005*

- **videreutvikle teknisk infrastruktur for å kunne gjennomføre flere styrte læringsaktiviteter på nett.**

Flere av våre lærere har startet med produksjon av video som benyttes i opplæringa, og vi ser behovet for å ha egnede lokaler til dette formålet. Skolen har anskaffet eget videokamera som kan benyttes til videoproduksjon. Lokalteter for formålet trenger vi noe mer tid til å få på plass, men skolen arbeider videre med dette og har som mål at et egnet rom for videoproduksjon er på plass innen mai/juni 2018.

Annet:

Fagskolene i Nordland og Trøndelag er i dialog med NORD-universitet om utvikling og tilbud om studium i nettpedagogikk. Skolen vil følge opp dette og vurdere om det kan være et tillegg til, eller et godt alternativ til studiet Ikt for lærere som vi er i gang med.

Vedlegg 12 Statusrapport.

Vi gjør oppmerksom på at det i utkast til tilsynsrapport side 4 pkt 1.3.1 Organisering, er vist organisasjonskart for fagskolen i Nord-Trøndelag. Over kartet står det: Figur 1. Organisasjonskart for fagskolen i Troms. Dette må være feil.

6 NOKUTs tilleggsvurdering

Teksten i dette kapitlet er NOKUTs administrative vurdering av de grunnleggende forutsetningene som må være oppfylt for kunne tilby fagskoleutdanning. Der det forekommer «vi» i dette kapitlet, er det et uttrykk for NOKUTs administrasjon. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. NOKUT har ikke vurdert bør-punktene fra utkastet til tilsynsrapport.

6.1 Fornyet vurdering av må-punktene

6.1.1 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

Første vurdering

Tilbyder må

- sørge for at det er tydelig når vedtektene er fastsatt
- sikre at styret ansetter administrativ og faglig ledelse for de ulike fagskolene
- dokumentere i form av styrevedtak at styret ansatte administrativ leder i 2014
- sikre at vitnemålet inneholder korrekt informasjon
- tydeliggjøre at det er klagerett på opptak
- sørge for at korrekt klagefrist oppgis for alle typer klager, ikke bare de som handler om eksamen
- dokumentere at klagenemnda er oppnevnt og at medlemmene oppfyller kravene
- sørge for at studieplanene faktisk inneholder den informasjon det henvises til i overordnede dokumenter

Fornyet vurdering

Tydeliggjøring av når vedtektene er fastsatt

Styrevedtekter med datering er vedlagt. Må-punktet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Sikring av at styret ansetter administrativ og faglig ledelse

Det kommer nå tydelig frem av styrevedtektene at styret ansetter administrativ og faglig ledelse. Må-punktet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Dokumentasjon på styrevedtak om ansettelse av administrativ leder i 2014

Tilbyder har lagt ved dokumentasjon i form av særutskrift fra referat fra styremøte som dokumenterer at styret ansatte administrativ leder i 2014. Må-punktet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Sikring av korrekt informasjon på vitnemålene

Tilbyder har lagt ved et nytt vitnemålsformular. Vet nye vitnemålet tilfredsstillende sentrale krav. Må-punktet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tydeliggjøring av klageretten på opptak

Tilbyder har endret den lokale forskriften, *forskrift om fagskoleutdanning ved de fylkeskommunale fagskolene i Nord-Trøndelag*. Det kommer tydelig frem at det er klagerett på opptak og hva som er

klageinstans. Forskriftsendringen har ikke trådt i kraft. NOKUT forutsetter at endringen blir fastsatt, slik det kommer frem i tilsvaret. Må-punktet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Korrekt klagefrist for alle typer klager

Tilbyder har endret forskriften på de aktuelle punktene. Forskriftsendringene har ikke trådt i kraft. NOKUT forutsetter at endringene blir fastsatt, slik det kommer frem i tilsvaret. Må-punktet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Dokumentasjon på at en klagenemnd som oppfylder kravene er oppnevnt

Tilbyder har lagt ved oppnevningsvedtaket for lokal klagenemnd, samt instruks for lokal klagenemnd. Klagenemndens medlemmer oppfylder formalkravene. Må-punktet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Sikring av at studieplanene inneholder den informasjon det henvises til i overordnede dokumenter

Tilbyder har revidert studieplanen. Vi har gått gjennom den lokale forskriften, som henviser til studieplanen for informasjon som er spesiell for den enkelte utdanningen. Studieplanen inneholder den informasjon det henvises til i forskriften. Må-punktet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

6.1.2 System for kvalitetssikring (§ 5-1)

Første vurdering

Tilbyder må tydeliggjøre hvem som har ansvaret for å kontrollere at utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrift.

Fornytt vurdering

Tilbyder har ikke adressert må-punktet om at de må tydeliggjøre hvem som har ansvaret for å kontrollere at utdanningene fyller kravene for godkjenning i tilsvaret. Vi ser imidlertid at dette er tatt hånd om i delegasjonsreglementet, hvor det står:

«Fagskolestyret delegerer med dette avgjørelsesmyndighet til fagskolens ledelse innenfor følgende områder:

- ...
- *Påse at utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrift.»*

Vi anser må-kravet som oppfylt.

6.2 NOKUTs endelige konklusjon

Vi anser at Stjørdal fagskole oppfylder de grunnleggende kravene for å tilby fagskoleutdanning.

7 Sakkyndig tilleggsvurdering

Teksten i dette kapitlet er de sakkyndiges vurdering av fagskolens tilsvarende på utkastet til rapport. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. De sakkyndige har ikke vurdert børpunktene fra utkastet til tilsynsrapport.

7.1 Fornyet vurdering av må-punktene

7.1.1 Opptak (§ 3-1 (1) a)

Første vurdering

- revurdere, og begrunne, hvilke fag- og svennebrev som kvalifiserer til opptak
- sikre at fagskolen har fått delegert alle oppgaver rundt opptak
- stille som krav at studentene som tas opp til studiet er i relevant jobb (se punkt 4.2)

Fornyet vurdering

Begrunnelse for hvilke fag- og svennebrev som kvalifiserer til opptak

Tilbyder har fjernet feierfaget og renholdsoperatørfaget som grunnlag for opptak på bakgrunn av realkompetanse. Tilbyder har imidlertid ikke begrunnet hvorfor disse fagene er fjernet. I punkt 3.2.1 skrev vi:

«Komiteen mener at dette opptaksgrunnlaget virker alt for bredt. Det er i alle fall ikke argumentert for hvorfor for eksempel feierfaget og renholdsoperatørfaget er kvalifiserende på samme måte som betongfaget. Vi kan derfor ikke se hvorfor alle disse VGO-fagene er relevante for byggutdanningen.»

Det er fortsatt noe uklart for oss hvorfor alle fagene som er listet opp kvalifiserer til opptak, men vi forstår det bedre, nå som feierfaget og renholdsoperatørfaget er fjernet. Dette var imidlertid eksempler fra komiteens side. Det komiteen ba om, var en begrunnelse på hvilke fag- og svennebrev som kvalifiserer til opptak. Vi ser likevel sammenhengen mellom det formelle opptakskravet og fagskoleutdanningen såpass tydelig at vi endrer vår konklusjon til at tilbyder bør være tydeligere på hvorfor de aktuelle fag- og svennebrevene som er listet opp i studieplanen kvalifiserer til opptak.

Sikring av at fagskolen har fått delegert alle oppgaver rundt opptak

Tilbyder har lagt ved et delegasjonsreglement, vedtatt av styret, som tydelig viser at fagskolen skal gjennomføre og fatte vedtak om opptak, realkompetansevurdering, innpassing og fritak. Kravet er med det oppfylt.

Krav om at studentene som tas opp til studiet er i relevant jobb

Tilbyder skriver at fagskolen, inntil videre, vil bruke det at søkere er i fast jobb som rangeringselement, og at fagskolen vil endre det til et krav hvis fagskoleloven endres, slik at dette blir tillatt. Dette er i tråd med vår anbefaling og med NOKUTs betraktning (se over, punkt 4.2).

7.1.2 Utdanningens innhold og emner (§ 3-3 (2) og (3))

Første vurdering

Tilbyder må, gjennom studieplanen, dokumentere utdanningens progresjon, innhold og emner.

Fornyhet vurdering

Det kommer nå tydelig frem, i starten av hver emnebeskrivelse, hva det enkelte emne bygger på, det vil si om det er bygger på opptaksgrunnlaget eller om det forutsetter at andre emner i utdanningen er gjennomført, før man starter på det aktuelle emner. Må-kravet er oppfylt.

7.1.3 Studieplanen (§ 3-3 (4))

Første vurdering

Tilbyder må

- sikre at det kommer frem av studieplanen når studieplanen ble fastsatt og hvem som vedtok studieplanen
- sikre at den indre sammenhengen mellom de ulike emnene i utdanningen kommer tydeligere frem i planen
- beskrive på en mer detaljert måte det faglige innholdet i hvert emne, undervisningsformer og læringsaktiviteter, samt arbeidskrav og vurderingsordninger

Fornyhet vurdering

Hvor og av hvem studieplanen er fastsatt

Tilbyder skriver og dokumenterer hvordan studieplanene fastsettes og av hvem. Det fremkommer også av studieplanen. Må-kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Den indre sammenhengen mellom de ulike emnene

Den indre sammenhengen er beskrevet på en tilfredsstillende måte. Se over, punkt 7.1.2.

Detaljert beskrivelse av det faglige innholdet

Tilbyder har utviklet studieplanen siden egenrapporteringen. Vi ser langt tydeligere arbeidskravene og hvordan hvert emne vurderes. Tilbyder ønsker ikke å gå i detalj på i en spesifikk beskrivelse av undervisnings- og opplæringsmetoder under hvert tema, og skriver:

«Undervisnings og opplæringsmetoder må tilpasses den enkelte gruppe. Vi er derfor forbeholden mot en for spesifikk beskrivelse av metodene innenfor hvert tema. Vi mener at det må være en frihet og utfordring hos den enkelte lærer i å benytte metoder som vurderes som mest effektiv for at gruppen skal nå læringsutbyttet.»

Vår vurdering er at tilbyder har kommet langt på vei i utviklingen av studieplanen. Komiteen har forståelse for argumentasjonen til tilbyder. Undervisningsformer og læringsaktiviteter skal være tilpasset den enkelte gruppe. Samtidig tror vi ikke at gruppene vil være så forskjellige at det være

behov for store justeringer fra år til år. Vi mener derfor at tilbyder bør være enda tydeligere på dette, og ikke kun liste opp undervisningsformer og læringsaktiviteter i stikkordsform.

7.1.4 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse (§ 3-5 (1))

Første vurdering

Tilbyder må

- tydeliggjøre i kravspesifikasjonen hvilke krav som stilles til utdanningspersonalet og sensorene i byggutdanningen
- definere på en tydeligere måte hva som ligger i oppgavene og ansvaret til den pedagogiske ansvarlige
- sikre at ressursbruken for faglig og pedagogisk ansvarlig organiseres på en måte som gjør utdanningene mindre sårbare

Fornytt vurdering

Tydeliggjøring av kravene til utdanningspersonalet og sensorene

Tilbyder har lagt ved en ny kravspesifikasjon, som tydelig viser generelle krav til undervisningspersonalet og til sensorene, samt til spesielle krav for byggutdanningen.

Overordnet sett er kravene i tråd med fagskoletilsynsforskriften. Det er videre tydeliggjort at alle lærere som underviser i deltidsutdanningene skal ha minst 5 studiepoeng i nettpedagogikk. Lærere i bygg med mer enn 50 % stilling skal ha bachelor eller mer innenfor fagområdet bygg.

Vår vurdering er at kravspesifikasjonen både er tydelig nok, og at den setter minimumskrav for utdanningen bygg (både heltid og deltid, stedbasert og nettbasert) som er tilfredsstillende.

Oppgaver og ansvar for pedagogisk ansvarlig – ressurser til rollene som faglig og pedagogisk ansvarlig

Tilbyder har økt ressursen til faglig og pedagogisk ansvarlig. Begge rollene er fortsatt besatt av samme person, men ressursen er økt fra 60 % til 100 %.

Tilbyder har endret stillingsbeskrivelsen for pedagogisk ansvarlig, slik at det tydeligere kommer frem at stillingen innebærer et ansvar for pedagogisk støtte og utvikling. Endringene er i tråd med komiteens anbefalinger.

I kapittel 3 (punkt 3.6.1) pekte vi på at fagskoleutdanningene er sårbare, når mange roller og oppgaver faller på én person. Tilbyder har økt ressursbruken betraktelig. Mange av utdanningene er nært beslektede, med en felles grunnstamme; det gjør at det er mindre sårbart at en og samme person har rollene for alle utdanningene ved Stjørdal. Vår vurdering er at det er innenfor det forsvarlige, men at tilbyder bør fordele oppgavene til faglig og pedagogisk ansvarlig på mer enn en person.

7.1.5 Eksamens- og vurderingsordningene (3-6 (1))

Første vurdering

Tilbyder må gjennom studieplanen tydelig vise hva som er eksamens- og vurderingsordningene i de ulike emnene.

Fornyhet vurdering

Eksamens- og vurderingsformene kommer nå tydelig frem under hvert emne. Må-kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

7.1.6 Sensorenes kompetanse (3-6 (2))

Første vurdering

Tilbyder må tydeliggjøre i kravspesifikasjonen hvilke krav som stilles til utdanningspersonalet og sensorene i byggutdanningen.

Fornyhet vurdering

Må-kravet er oppfylt. Se over, punkt 7.1.4.

7.2 Sakkyndiges endelige konklusjon

I punkt 3.5.1 skrev vi:

«Utdanningen komiteen ble presentert for ble av skolens ledelse omtalt som deltid med samlinger, ikke som deltid og nettbasert med samlinger. Komiteen er av den oppfatning at utdanningen best kan karakteriseres som deltid og samlingsbasert, med stor grad av selvstudium ...»

Dette ble problematisert ytterligere av NOKUT i punkt 4.1. Den utdanningen vi så på institusjonsbesøket hadde elementer av netttøtte, men ikke tilstrekkelig til å kunne kalles nettbasert.

I løpet av revideringsprosessen har Stjørdal både utviklet bygg-utdanningen og økt sin nettpedagogiske kompetanse. Det har de gjort i så stor grad at vi nå mener at utdanningen er nettbasert med samlinger.

Utdanningen bygg, deltid, nettbasert med samlinger, anbefales fortsatt godkjent.

Tilbyder bør

- være tydeligere på hvorfor de aktuelle fag- og svennebrevene som er listet opp i studieplanen kvalifiserer til opptak
- fordele oppgavene til faglig og pedagogisk ansvarlig på mer enn en person
- beskrive på en mer detaljert måte undervisningsformer og læringsaktiviteter i studieplanen

8 Vedtak

Fagskoleutdanningen *bygg*, nettbasert med samlinger, 120 fagskolepoeng, ved Stjørdal fagskole oppfyller alle krav i fagskoletilsynsforskriften. Godkjenningen for *bygg*, nettbasert med samlinger, opprettholdes.

9 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- egenrapport med vedlegg, mottatt 1. juni 2017, NOKUTs saksnummer 17/2957-7
- institusjonsbesøk ved Stjørdal fagskole 21. og 22. september 2017
- tilsvare på utkast til rapport, mottatt 22. november 2017, NOKUTs saksnummer 17/2957-16
- ettersendelse av korrekt studieplan, mottatt 24. november 2017, NOKUTs saksnummer 17/2957-19

Vedlegg

Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndig komité er fastsatt i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om tilbyder oppfyller kravene for å kunne tilby fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Den sakkyndige komiteen har bestått av følgende medlemmer:

Førstelektor Fred Johansen, NTNU, campus Gjøvik (leder for komiteen)

Johansen er utdannet sivilingeniør bygg ved NTNU i 1983. Han ble ansatt på Gjøvik Tekniske skole i 1986, og har vært der siden. Her har han undervist i tradisjonelle byggfag, vært avdelingsleder bygg, rektor ved sammenslåingen til Høgskolen i Gjøvik (HiG) og nå sitter han som seksjonsleder for bygg, geomatikk og realfag. Johansen var med å innføre Fronter ved HiG som en av de første høgskolene i januar 2000, og da i et videreutdanningsopplegg. Han har vært med å utvikle, og gjennomfører flere nettbaserte kurs/ emner hvert år, både mot campus og EVU-studenter. Han er medlem av NooAs kvalitetsråd (Nettskole på vgo-nivå). Johansen har erfaring som sakkyndig for NOKUT.

Lærer Grim Okstad, Fagskolen Innlandet

Okstad utdannet seg som sivilagronom ved Norges landbrukshøgskole (NLH, nå NMBU) i 1976 og fulgte opp med pedagogisk seminar 1979. Han har tatt kurs innen driftsøkonomi og prosjektledelse, ved henholdsvis NKS i 1985 og BI i 2005. Okstad avla Master of Management ved BI i 1999. I sitt yrkesliv har han blant annet jobbet som produksjonssjef i Norske Skog Folla og som administrerende direktør for AS Varbas. Okstad har også inngående ledererfaring fra utdanningssektoren: Han var rektor ved fagskolen Norges byggscole i perioden 1992–2000, og driftsdirektør ved Høgskolen i Akershus i perioden 2003–2005. Siden 2005 har Okstad drevet egen rådgivervirksomhet og fungert som interimleder ved flere ulike virksomheter. Okstad er nå lærer i fagskoleutdanningen bygg ved Fagskole innlandet. Av ytterligere erfaring med fagskolesektoren kan det nevnes at Okstad har vært lektor og sensor for fagskoler, utarbeidet fagplaner og vært sakkyndig for NOKUT i flere runder.

Student Sæmund Vattøy, Fagskolen i Ålesund

Vattøy er ferdig med første året i fagskoleutdanningen bygg ved Fagskolen i Ålesund og er studentrådsleder. I kraft av sitt verv er han studentrepresentant i fagskolestyret og deltaker i internrevisjon for fagskolen. Vattøy har VK2 Teknisk tegning og har mange års erfaring som teknikker / teknisk tegner ved Rolls-Royce Marine AS.